

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลลำชี
อำเภอห้วยชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นางสาวจุฑาภรณ์ ทองปน
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอห้วยชัย
อำเภอห้วยชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลของตำบลลำชี อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส- ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้ความสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน โดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลำชี อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในตำบลลำชีดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

นางสาวจุฑาภรณ์ ทองปน
สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย
มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๒

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๓

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๓

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๓

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๔

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๕

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๕

๑.๓.๒ ฤดูกาล

๕

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๕

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๗

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๗

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๘

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๘

๑.๕.๒ พื้นที่ชลประทาน

๘

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๙

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๙

๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๑๓

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

๑๔

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง

๑๕

๑.๖.๕ การศึกษา

๑๖

๑.๖.๖ สาธารณสุข

๑๖

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑๖

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

๑๙

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๒๐

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาค

๒๐

เกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลลำชี	๒๑
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๑
๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่	๒๑
๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๐
๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๓๔
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๓๔
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๔
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๓๔
๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๓๔
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลลำชี อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	๒
ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี (๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)	๖
ตารางที่ ๓ ผลผลิตทั้งหมดรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกไร่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๖๕) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕	๑๔
ตารางที่ ๔ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของตำบลลำชี อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๕
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลกลุ่มสถาบันเกษตรกรในตำบลลำชี อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	๑๙
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลการเข้าร่วมโครงการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕/๖๖ ตำบลลำชี	๒๓
ตารางที่ ๗ ปฏิทินการปลูกข้าว	๒๔
ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย	๒๕
ตารางที่ ๙ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา และแนวทางการแก้ไข	๓๐
ตารางที่ ๑๐ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลลำชี อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	๓๒

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ที่ตั้งอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	๑
ภาพที่ ๒ อาณาเขตติดต่อ	๒
ภาพที่ ๓ ที่ตั้งหมู่บ้าน	๓
ภาพที่ ๔ แสดงความลาดชัน ที่ดอน	๓
ภาพที่ ๕ แสดงทรัพยากรดิน	๕
ภาพที่ ๖ สภาพอากาศและอุณหภูมิรายสัปดาห์	๗
ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคม	๗
ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๘
ภาพที่ ๙ พื้นที่ชลประทาน	๙
ภาพที่ ๑๐ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๐
ภาพที่ ๑๑ ระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว	๒๒
ภาพที่ ๑๒ ที่ตั้งจุดรับซื้อข้าว	๑๙

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลลำชี ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของอำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีพื้นที่ของตำบลทั้งหมดประมาณ ๒๑,๘๘๖ ไร่ หรือ ประมาณ ๒๑ ตารางกิโลเมตร

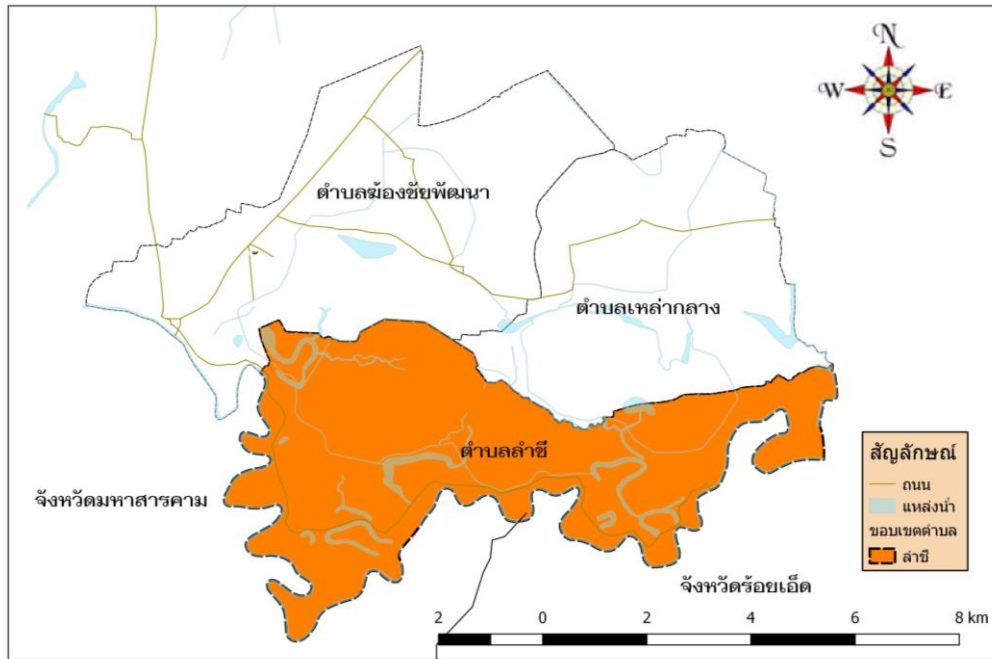

ภาพที่ ๑ ที่ตั้งอำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

ตำบลลำชี อำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลมืองชัยพัฒนา อำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลเหล่ากลาง อำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลตำบลท่าตูม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ ๒ อาณาเขตติดต่อ

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลลำลือ อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลลำลือ (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลลำลือ อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์	หมายเหตุ
๑	บ้านโนนแดง	นายสุบรรณ ศรีเสนา	๐๘๓-๑๔๖๓๑๕๙	
๒	บ้านโนนแดง	นายคมสันต์ คั่นทะลี	๐๘๓-๓๐๔๖๙๙๐	
๓	บ้านกุดเชื่อมโยง	นายทองแดง นาพันรี	๐๘๐-๔๑๒๓๙๔๔	
๔	บ้านหนองหวาย	นายสุนันท์ พันโนพัฒน์	๐๘๑-๖๒๒๖๑๒๙	
๕	บ้านวังยาง	นายสมบัติ นาสมพันธ์	๐๙๑-๐๖๓๔๒๖๔	
๖	บ้านท่าเยี่ยม	นายทองใบ จันทร์ปะทักษ์	๐๘๗-๘๖๓๔๓๔๗	
๗	บ้านหนองคล้า	นายไสว มาตยาคุณ	๐๘๗-๖๓๗๕๙๖๖	
๘	บ้านสะดำศรี	นายพิชิต ศรีเสนา	๐๘๗-๙๕๐๕๙๖๘	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอฆ้องชัย กรมการปกครอง (พฤษภาคม ๒๕๖๑)

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ตำบลลำชี ประกอบด้วยกลุ่มชุดดินดังต่อไปนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๖ ได้แก่ ชุดดิน บางนรา (Ba) เชียงราย (Cr) แกล้ง (Kl) คลองขุด (Kut) มโนรมย์ (Mn) สุโขทัย (GK) นครพนม (Nn) พะวง (Paw) ปากท่อ (Pth)

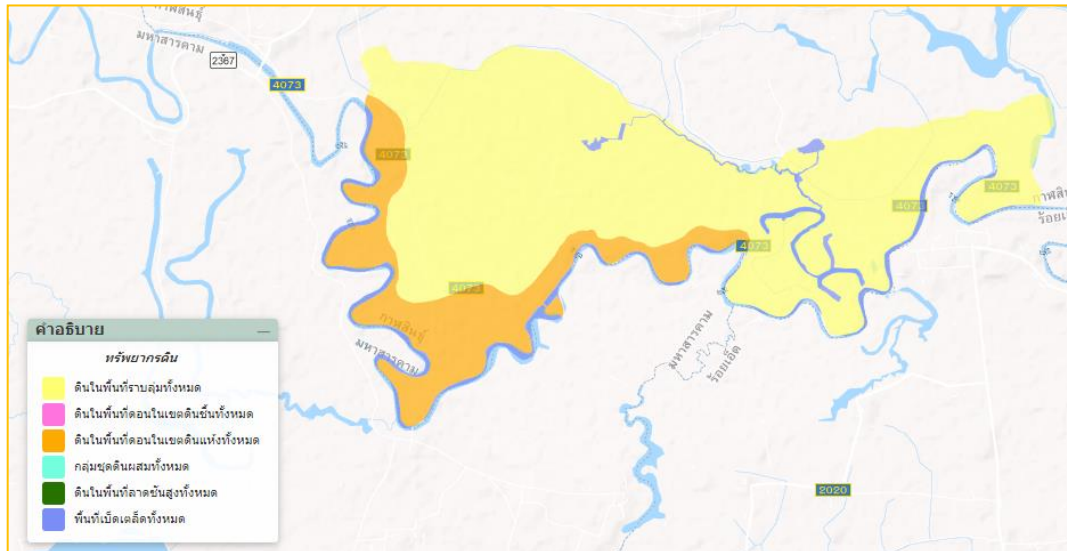
ลักษณะสำคัญของดิน เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทามีจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีพวกเหล็ก และแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้าเป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบตามชายฝั่งทะเล พื้นที่น้ำท่วมถึง ลานตะกอนลำนํ้าระดับตําน้ำแช่ขัง ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ pH ๔.๕-๕.๕ เป็นกลุ่มดินที่พบมาก รองจากกลุ่มชุดดินที่ ๑๗ ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๓๐% ของพื้นที่ตำบล บริเวณที่พบ บ้านโนนแดง หมู่ที่ ๑, ๒ บ้านกุดเขื่อน หมู่ที่ ๓ บ้านหนองหวาย หมู่ที่ ๔ บ้านบ้านวังยาง หมู่ที่ ๕ บ้านท่าเยี่ยม หมู่ที่ ๖ และบ้านสะดำศรีหมู่ที่ ๘ เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ B ได้แก่ ชุดดิน ชุมพวง (Cpg) หุบกระพง (Hg) เขาพลอง (Kpg) สันป่าตอง (Sp) ยางตลาด (Yl)

ลักษณะสำคัญของดิน เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินมีสีน้ำตาลอ่อน สีเหลือง หรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีน้ำตาลในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๒-๒๐ % และบางแห่งมีความลาดชันประมาณ ๒๐-๓๕ % เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕-๕.๕ เป็นกลุ่มดินที่ปรากฏกระจายเป็นจุด ๆ ในตำบล บริเวณที่พบ บ้านหนองคล้า หมู่ที่ ๗ บางส่วน ปัจจุบันเป็นที่สาธารณะประโยชน์ของตำบล

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ ได้แก่ ชุดดิน เชียงใหม่ (Cm) ชุมพลบุรี (Chp) ดอนเจดีย์ (Dc) ป่าสัก (Pa) ไทรงาม (Sg) ท่าม่วง (Tm)

ลักษณะสำคัญของดิน เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นของตะกอนลำนํ้าในแต่ละช่วงเวลาดินมีสีน้ำตาลอ่อนพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณสันดินริมน้ำมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐-๒ % เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินลึกประมาณ ๑ เมตร ในฤดูฝนมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง pH ๕.๐-๗.๐ เป็นกลุ่มชุดดินที่พบปริมาณน้อย ซึ่งจะพบทางด้านทิศใต้ของตำบล เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการทำนา แต่บางปีจะประสบปัญหาน้ำท่วมระบายน้ำลำบาก

ภาพที่ ๕ : แสดงทรัพยากรดิน

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศโดยทั่วไปของตำบลลำชี จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับพื้นที่อื่นๆในจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ มีอากาศร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนจะมีฝนตกชุกช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม

๑.๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของตำบลลำชี มี ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนเมษายน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทะเลจีนใต้
- ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามันทำให้เกิดฝนตกชุก
- ฤดูหนาว เริ่มในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

๑.๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนจากสถิติน้ำฝนจากสถานีอุตุนิยมวิทยาอำเภอสมเด็จจากปี ๒๕๔๒-๒๕๖๑ พบว่า มีปริมาณฝนตกเฉลี่ยทั้งปี ๑,๔๔๖.๖ มิลลิเมตร โดยเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีปริมาณฝนตกมากที่สุด เฉลี่ย ประมาณ ๓๘๒.๑๑ มิลลิเมตร และเดือนที่มีปริมาณฝนตกน้อยที่สุดคือเดือนธันวาคม เฉลี่ย ๐.๙ มิลลิเมตร ระยะที่ฝนทิ้งช่วง ได้แก่ปลายเดือนมิถุนายน ถึง ต้นเดือนกรกฎาคม จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย ๑๐๗ วัน / ปี

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี (๒๕๔๔-๒๕๕๓) หน่วย : มิลลิเมตร

เดือน ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๔๔	๐.๘	-	๕๗.๘	๖๑.๑	๑๔๓.๑	๔๘๔.๔	๒๒๗.๔	๔๔๕.๖	๒๒๓.๕	๑๗๔.๐	๓๘.๕	-	๑,๘๕๖.๒
๒๕๔๕	-	-	๗๙	๕๓.๙	๑๒๖.๖	๑๗๔.๗	๙๒.๙	๓๘๖.๒	๒๕๑.๗	๕๔.๓	๑๘.๒	๑.๖	๑,๒๓๙.๑
๒๕๔๖	-	๑.๙	๓๒.๙	๒๕.๗	๗๙.๗	๒๒๖.๐	๑๘๓.๗	๓๗๕.๘	๓๒๔.๗	๖๓.๐	-	-	๑,๓๑๓.๔
๒๕๔๗	๒๐.๒	๔๕.๙	๘.๔	๑๒๐.๗	๒๘๒.๒	๓๐๐.๕	๕๕๓.๒	๓๒๔.๔	๑๓๒.๔	-	๒.๔	-	๑,๗๙๐.๓
๒๕๔๘	-	-	-	๓๕.๙	๑๙๘.๑	๑๘๔.๖	๓๒๖.๒	๒๔๖.๒	๓๗๑.๕	๑๖.๑	๒๒.๗	๐.๓	๑,๔๐๑.๖
๒๕๔๙	-	๕๖.๓	๓๖.๑	๙๔.๗	๑๘๘.๔	๑๔๘.๔	๑๑๓.๑	๑๕๙.๑	๒๒๗.๑	๒๖๑.๖	๓.๑	-	๑,๒๘๗.๙
๒๕๕๐	-	๓๐.๐	๓๒.๐	๕๗.๐	๑๘๑.๗	๗๙.๔	๑๐๔.๘	๖๕๒.๓	๑๖๖.๑	๒๐๕	๒๖.๒	-	๑,๕๓๔.๕
๒๕๕๑	๑.๕	๒.๙	๙.๓	๒๔๑.๐	๑๗๑.๘	๑๔๖.๑	๑๒๓.๒	๔๙๓.๗	๗๐๗.๒	๑๔๔.๖	๔๓.๘	๖.๒	๒,๐๙๑.๓
๒๕๕๒	-	-	๒๓.๐	๗๓.๕	๒๐๒.๓	๒๕๑.๒	๒๘๙.๐	๒๐๒.๑	๑๙๙.๘	๙.๖	-	๐.๕	๑,๒๕๑.๐
๒๕๕๓	๒๗.๐	๕๒.๑	-	๑๗.๐	๗๔.๐	๙๑.๑	๑๐๘.๘	๕๓๕.๗	๙๔.๘	๙๗.๘	-	-	๑,๐๙๘.๓
รวม	๔๙.๕	๑๓๔.๑	๒๕๕.๕	๗๖๓.๕	๑๖๔๗.๙	๒๐๘๖.๔	๒๑๒๒.๓	๓๘๒๑.๑	๒๖๙๘.๘	๗๗๔.๐	๑๑๑.๑	๑.๙	๑,๔๔๖๖.๑
เฉลี่ย	๔.๙๕	๑๓.๔๑	๒๕.๕๕	๗๖.๓๕	๑๖๔.๗๙	๒๐๘.๖๔	๒๑๒.๒๓	๓๘๒.๑๑	๒๖๙.๘๘	๗๗.๔	๑๑.๑๑	๐.๑๙	๑,๔๔๖.๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาอำเภอกรมลาไสย , ๒๕๕๓

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิของตำบลลำชี เฉลี่ยทั้งปีสูงสุด ๓๕.๒๔ องศาเซลเซียส และเฉลี่ยต่ำสุด ๑๘.๔๗ องศาเซลเซียส สำหรับเดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุด คือ เดือนเมษายนอุณหภูมิ ๓๕.๒๔ องศาเซลเซียส ส่วนเดือนที่อุณหภูมิต่ำสุด คือ เดือนมกราคมอุณหภูมิ ๑๘.๔๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๗๘

ภาพที่ ๖ สภาพอากาศและอุณหภูมิรายสัปดาห์ (กรมอุตุนิยมวิทยา)

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลลำชีอยู่ห่างจากอำเภอหนองชัย ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ประมาณ ๔๔ กิโลเมตร

- ทางหลวงชนบทหมายเลข กส ๓๐๔๓ ไปตามพนักกันลำนํ้าชี จากบ้านท่าแห่ (ตำบลหนองชัยพัฒนา) ถึงบ้านท่าเยี่ยมระยะทาง ๑๕,๐๐๐ เมตร
- ถนนจากบ้านโนนแดง หมู่ที่ ๒ ถึงบ้านวังยาง หมู่ที่ ๕ ระยะทาง ๔,๐๐๐ เมตร
- ถนนจากบ้านสะอาดศรี หมู่ที่ ๘ ถึงบ้านกุดเซียม หมู่ที่ ๓ ระยะทาง ๒,๕๐๐ เมตร
- ถนนจากบ้านสะอาดศรี หมู่ที่ ๘ ถึงบ้านวังยาง หมู่ที่ ๕ ระยะทาง ๘๐๐ เมตร
- ถนนจากบ้านวังยาง หมู่ที่ ๕ ถึงบ้าน กุดเซียม หมู่ที่ ๓ ระยะทาง ๑,๕๐๐ เมตร
- ถนนเชื่อมระหว่างตำบล จากบ้านหนองหวาย หมู่ที่ ๔ ถึงบ้านหัวโนนเปลือย (ตำบลเหล่ากลาง) ระยะทาง ๓,๐๐๐ เมตร
- ถนนเชื่อมระหว่างตำบล จากบ้านท่าเยี่ยม ถึงบ้านหัวโนนเปลือย (ตำบลเหล่ากลาง) ระยะทาง ๕,๐๐๐ เมตร

ภาพที่ ๗ แสดงเส้นทางคมนาคม

ข้าวโพดหวาน จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าพันธุ์ที่ปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่พันธุ์ซูปเปอร์สวีท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

มะม่วง จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรปลูกพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ แก้ว เขียวเสวย หนองแซง น้ำดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

มะพร้าว จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรปลูกพันธุ์ส่งเสริมคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ผักกาด จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรปลูกพันธุ์ส่งเสริมคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

พริก จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชีพบว่าเกษตรกรปลูกพันธุ์ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และปลูกพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

หอมแดง จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรปลูกพันธุ์พื้นเมืองคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หอมแบ่ง จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรปลูกพันธุ์ส่งเสริมคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หม่อนไหม จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรปลูก ๓๐ไร่ ที่บ้านท่าเยี่ยม, บ้านวังยาง บ้านหนองหวาย และบ้านสะอาดศรี จำนวนเกษตรกรที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ๔๒ราย

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

โคเนื้อ จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชีพบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ โคขุนลูกผสมพันธุ์บาร์มัน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

กระบือ จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์พื้นเมืองคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

สุกร จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ พันธุ์ลาสไวท์ และพันธุ์แลนเลส คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๐ และเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐

เป็ดเนื้อ จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ เป็ดเทศ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เป็ดไข่ จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ พันธุ์กากีแคมเบล คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ไก่พื้นเมืองและลูกผสม จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรเลี้ยงพันธุ์ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

การเลี้ยงปลา จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงปลาในตำบลลำชีพบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลากินพืช ได้แก่ ปลานิล ปลาไน และปลาตะเพียน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ และเลี้ยงปลากินเนื้อได้แก่ ปลาดุก คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐

การใช้ที่ดิน

ที่อยู่อาศัย	๕๔๖	ไร่	เฉลี่ย	๑.๓๙	ไร่ / ครัวเรือน
ที่นา	๑๖,๓๖๒	ไร่	เฉลี่ย	๒๓.๕๔	ไร่ / ครัวเรือน
ที่ไร่	๕๐	ไร่	เฉลี่ย	๐.๐๗	ไร่ / ครัวเรือน
ที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น	๑๘๒	ไร่	เฉลี่ย	๐.๒๖	ไร่ / ครัวเรือน

ระบบการผลิต

เกษตรกรในตำบลลำชีผลิตข้าวเป็นพืชหลักเนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่รับน้ำโครงการชลประทานลำปาว คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๐ จึงมีระบบการผลิตข้าวปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่ ปลูกข้าวนาปี ในฤดูฝนโดยอาศัยน้ำฝนและน้ำจากโครงการชลประทานและปลูกข้าวนาปรัง และพืชฤดูแล้ง เช่น ถั่วลิสง, ข้าวโพดหวาน หลังเก็บเกี่ยวข้าวนาปีในส่วนของปลูกข้าวนาปรังในแต่ละปีเกษตรกรจะปลูกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งน้ำของโครงการลำปาว การผลิตพืชของเกษตรกรเป็นลักษณะการผลิตพืชเชิงเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่

ในส่วนของ การเลี้ยงสัตว์เกษตรกรและการเลี้ยงปลา เกษตรกรมีการเลี้ยงตลอดทั้งปีโดยการเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติและให้อาหารสมทบ

เทคโนโลยีการผลิตพืช / สัตว์

ข้าวนาปี จำแนกตามครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปีในตำบลลำชีพบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ และไม่ใช้ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ ส่วนการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตข้าว คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๓ ตามลำดับ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี เฉลี่ย ๑๒.๙๓ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๖,๔๑๓.๕๓ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๙๕.๖๙ กก. / ไร่

ข้าวนาปรัง จำแนกตามครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรังในตำบลลำชีพบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๐และไม่ใช้ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๓ ส่วนในด้านการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง เฉลี่ย ๙.๘๒ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๕,๑๓๓.๔๕ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กก. / ไร่

ถั่วลิสง จำแนกตามครัวเรือนที่ปลูกถั่วลิสงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิตคิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ มีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ พื้นที่ปลูกถั่วลิสง เฉลี่ย ๐.๗๕ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๑๘๕ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๒๑๐ กก. / ไร่

ข้าวโพดหวาน จำแนกตามครัวเรือนที่ปลูกข้าวโพดหวานในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ด้านการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็น ร้อยละ ๕๐.๐๐ พื้นที่ปลูกเฉลี่ย ๐.๖๒ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๒๕๐.๐๐ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กก. / ไร่

มะม่วง จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะม่วงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็น ร้อยละ ๗๒.๐๐ไม่ใช้ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ และมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐๐ พื้นที่ปลูก เฉลี่ย ๑.๔๓ ไร่ / ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๙๐.๐๐ กก. / ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๖๒.๖๖ กก. / ไร่

มะพร้าว จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ พื้นที่ปลูก เฉลี่ย ๒.๕๑ ไร่/ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๒๕๐ กก./ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๙๙.๕๕ กก./ไร่

การปลูกเลี้ยงหม่อนไหม จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกร มีการปลูกหม่อนพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ และปลูกพันธุ์ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ และเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และไม่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจในตำบล

โคเนื้อ จำแนกตามคร้วเรือนที่เลี้ยงโคเนื้อในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการทำวัคซีนในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่มีการทำวัคซีน คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๖๖ ไม่มีการเก็บถนอมอาหารหยาบในรูปหญ้าแห้ง หญ้าหมัก หรือฟางปรุ้งแต่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และไม่มีการใช้อาหารข้นเลี้ยงโค คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

สุกร จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีการทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยด้วยตนเอง คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ อาหารข้นที่เลี้ยงได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ มีการแยกโรงเรือนของสุกรแต่ละขนาด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่มีการแยก คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เป็ดเนื้อ จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดเนื้อในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๐ และเลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารข้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ การทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ ผู้ทำวัคซีนได้แก่ตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐และผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เป็ดไข่ จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเป็ดเนื้อในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารข้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่ใช้อาหารข้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

ไก่พื้นเมืองและลูกผสม จำแนกตามคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชีพบว่ามีการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๔๖ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๙ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๓ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารข้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๔ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๘ ไม่ใช้อาหารข้น คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘๖ มีการทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๓ ไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๖ ทำวัคซีนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๖และให้ผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๗

การเลี้ยงปลา

ปลานิล/ใน/ตะเพียน จำแนกตามคร้วเรือนที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ และไม่มีการเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐และไม่มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ส่วนอาหารที่ได้แก่อาหารพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่มีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ปลาตก จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ส่วนอาหารที่ให้ ได้แก่ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ขนาดการถือครองที่ดิน

(๑) สูงสุด	๑๐๐	ไร่ / ครัวเรือน
(๒) ต่ำสุด	๒	ไร่ / ครัวเรือน
(๓) เฉลี่ย	๒๑.๕๕	ไร่ / ครัวเรือน

สิทธิ์ในที่ดินทำกิน

พื้นที่ทำกินของตำบลลำชี มีเอกสารสิทธิ์ เป็น นส๓ก. และโฉนด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

จำนวนแรงงาน

จำนวนสมาชิก	เฉลี่ย ๕ คน / ครัวเรือน
จำนวนแรงงานในภาคเกษตร	เฉลี่ย ๓ คน / ครัวเรือน
จำนวนแรงงานนอกภาคเกษตร	เฉลี่ย ๑ คน / ครัวเรือน

๑.๖.๒ ผลผลิตทั้งหมดรวมของจังหวัด

จากผลผลิตทั้งหมดรวมจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ พบว่า ผลผลิตทั้งหมดรวมภาคเกษตร มีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๖ โดยในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่า ๖,๓๑๖ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมที่มีมูลค่าลด ได้แก่ เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ ผลผลิตทั้งหมดรวมนอกภาคการเกษตร ในปี ๒๕๕๗ มีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๖ โดยมีมูลค่า ๒๕,๒๙๓ ล้านบาท ซึ่งกิจกรรมที่มีมูลค่าสูงที่สุด ได้แก่ การศึกษามูลค่า ๕,๖๔๖ ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรม มูลค่า ๕,๐๓๗ ล้านบาท การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน มูลค่า ๓,๐๐๙ ล้านบาท ตัวกลางทางการเงิน มูลค่า ๒,๘๘๘ ล้านบาท บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ มูลค่า ๑,๘๖๘ ล้านบาท และการก่อสร้าง มูลค่า ๑,๗๓๗ ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๔๕) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๗

ที่	สาขาการผลิต	ปี (หน่วย: ล้านบาท)		
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
๑	ภาคเกษตร	๖,๐๘๕	๕,๖๑๔	๖,๓๑๖
	เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	๕,๘๗๕	๕,๔๑๑	๖,๑๐๙
	การประมง	๑๖๖	๑๗๒	๑๕๒
๒	ภาคนอกเกษตร	๒๔,๔๕๘	๒๕,๕๑๙	๒๕,๒๙๓
	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๘	๑๖	๑๗
	อุตสาหกรรม	๔,๔๘๕	๔,๘๒๔	๕,๐๓๗
	การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	๖๘๔	๖๖๑	๗๐๘
	การก่อสร้าง	๑,๗๗๖	๑,๗๒๖	๑,๗๓๗
	การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๒,๙๖๖	๒,๙๗๙	๓,๐๐๙
	โรงแรมและภัตตาคาร	๑๒๖	๑๓๗	๑๑๓
	การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๑,๐๑๖	๑,๐๑๑	๙๙๔
	ตัวกลางทางการเงิน	๑,๘๕๑	๒,๔๘๗	๒,๘๙๘
	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	๑,๗๘๐	๒,๓๖๒	๑,๘๖๘
	การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	๒,๑๘๑	๑,๖๓๑	๑,๐๖๖
	การศึกษา	๕,๓๘๒	๕,๖๗๑	๕,๖๔๖
	การบริการด้านสุขภาพและสังคม	๗๗๒	๗๖๙	๗๘๑
	การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๔๓๕	๔๕๖	๔๔๘
	ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๑๔๖	๕๖	๑๐๔
	ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	- ๘๐๓	- ๓๙๐	- ๙๙๖
	ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	- ๒.๖	- ๑.๓	- ๓.๑
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	๒๙,๖๖๐	๓๐,๓๖๙	๓๐,๖๘๗
	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	๓๐,๔๖๓	๓๐,๗๖๐	๓๑,๖๘๓

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อครัวเรือน

รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน

รายได้ในภาคเกษตร พบมากที่สุดเฉลี่ยในช่วง ๓๐,๐๐๐-๓๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๖ รองลงมาได้แก่ เฉลี่ยในช่วง ๒๐,๐๐๐-๒๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๖ และรายได้เฉลี่ยในช่วง ๔๐,๐๐๐-๔๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๓ ตามลำดับ ส่วนรายได้พบน้อยที่สุดเฉลี่ยในช่วง มากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท / ครัวเรือน/ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๓

**** หมายเหตุ** รายได้เฉพาะเป็นเงินสด ส่วนที่เก็บไว้ บริโภค ข้าวพันธุ์ และอื่นๆ ไม่ได้นำมา คิดเป็นมูลค่า

รายได้นอกภาคเกษตร พบสูงที่สุดได้แก่ รายได้เฉลี่ยในช่วง ๒๐,๐๐๐-๒๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๖ รองลงมาได้แก่รายได้เฉลี่ยในช่วง ๓๐,๐๐๐-๓๙,๐๐๐ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๖ และรายได้เฉลี่ยในช่วง ๑๐,๐๐๐-๑๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๓ ตามลำดับ และรายได้ที่พบน้อยที่สุดเฉลี่ยในช่วง ๑๕๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๓

รายจ่ายในภาคเกษตร พบสูงที่สุดได้แก่ รายจ่ายเฉลี่ยในช่วง ๑๐,๐๐๐-๑๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๕ รองลงมาได้แก่รายจ่ายเฉลี่ยในช่วง ๒๐,๐๐๐-๒๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๔๕

รายจ่ายนอกภาคเกษตร พบสูงที่สุดได้แก่ รายจ่ายในช่วง ๓๐,๐๐๐-๓๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒๕ รองลงมาได้แก่รายจ่ายเฉลี่ยในช่วง ๑๕๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๕ และรายจ่ายที่พบน้อยที่สุดเฉลี่ยในช่วง ๑๐,๐๐๐-๑๙,๙๙๙ บาท / ครัวเรือน / ปี คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๐

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

ตำบลลำชี อำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลลำชี จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน ที่ว่าการอำเภอมืองชัย กรมการปกครอง ณ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พบว่ามีประชากร รวมทั้งสิ้น ๓,๖๕๒ คน เป็นชาย ๑,๘๑๗ คน หญิง ๑,๘๓๕ คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๘๘๒ ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกร ๘๐๓ ครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๔.๑๔ คนต่อครัวเรือน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย ๑๗๓ คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๔ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของตำบลลำชี อำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

บ้าน	หมู่ที่	จำนวน ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	จำนวนประชากร(คน)		
				ชาย	หญิง	รวม
โนนแดง	๑	๑๙๑	๑๗๒	๓๖๖	๓๘๑	๗๔๗
โนนแดง	๒	๑๔๒	๑๓๕	๒๕๗	๒๘๕	๕๔๒
กุดเซียม	๓	๗๖	๖๒	๑๘๔	๑๙๑	๓๗๕
หนองหวาย	๔	๗๘	๖๒	๑๖๙	๑๔๖	๓๑๕
วังยาง	๕	๙๘	๙๒	๒๒๙	๒๓๑	๔๖๐
ท่าเยี่ยม	๖	๑๔๗	๑๔๐	๒๘๙	๒๘๑	๕๗๐
หนองคล้า	๗	๘๙	๘๒	๒๐๓	๒๐๙	๔๑๒
สะดำศรี	๘	๖๑	๕๘	๑๒๐	๑๑๑	๒๓๑
รวม		๘๘๒	๘๐๓	๑,๘๑๗	๑,๘๓๕	๓,๖๕๒

ที่มา: สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอมืองชัย, พฤษภาคม ๒๕๕๔

๑.๖.๕ การศึกษา

ประชากรในตำบลลำชี ส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๓ โรงเรียน

๑.๖.๖ สาธารณสุข

ตำบลลำชีมีสถานที่ยุทธศาสตร์สุขภาพคือสถานอนามัยประจำตำบล ๒ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑ บ้านโนนแดง และ หมู่ที่ ๖ บ้านท่าเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน การให้บริการจะให้บริการขั้นพื้นฐาน ให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน รับฝากครรภ์ ให้อาหารเสริม วางแผนครอบครัว ชุมชนเป็นต้น

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรตำบลลำชี นับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งตามปฏิบัติสืบทอดกันมา จากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี่ บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำความผิด) สังฆาติเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคูณลาน** (คุ่มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและตอข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคูณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวเล่า (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี่** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจี่แล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฟังเทศน์ฉลองข้าวจี่และรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี่ ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนบแบ่งข้าวจี่เป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแบ่งข้าวจี่ต่อหน้านาทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแบ่งข้าวจี่ ทำบุญข้าวจี่ถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญพระเวส**(บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า พระเวส เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญพระเวส เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าหากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาณิสสสังจะดับบันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงกรานต์) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่

เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์จะมีพิธีสงฆ์พระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้าน จะทำบุญตักบาตรก่อพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบั้งไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการ ขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการ แห่บั้งไฟ และจุดบั้งไฟ เพราะเชื่อว่า เป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการ จุดบั้งไฟชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มา ร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็น เรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางที่จะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้ เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปิดป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหาร มาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำใน วัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้ พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟัง ธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวาย วัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้ เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไป แล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามืดห่อ ใส่ใบตอง เรียกว่า ข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าในช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับ ดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้ พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้น ชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมาทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำ อุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าสาก(กระยาสารท)** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการ ทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือ ว่าเป็นการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อ ข้าสาก(ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว)ไปวาง ไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบ เนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ใน วันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาปวารณา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณร มีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมดภาระ ในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่ พระภิกษุ สามเณร มีการกวาดข้าวทิพย์ถวาย รับศีลสวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจ่านำพรรษา ตอนค่ำจะมีการ จุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเรือ ไฟ) เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงาน อีกด้วย

- เดือนสิบสอง บุญกฐิน เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่า มีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงทำให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปรอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผืนเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริวารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปูยฝ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

- ๑) เมื่อได้ข้าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติพี่น้องด้วยกัน
- ๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ
- ๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา
- ๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน
- ๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ ค่ำ ๑๔, ๑๕ ค่ำ ให้สมமாக่อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผัดทุเอือน
- ๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน
- ๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ ธูปเทียน สมมาผัว และให้เอาธูปเทียนถวายพระ
- ๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ ค่ำ, ขึ้น ๑๕ ค่ำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร
- ๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปริวาสกรรม ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องอัฐบริวารไปถวายพระ
- ๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา
- ๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)
- ๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย
- ๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา
- ๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือสามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือเป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลูกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิดความสุขความเจริญ คตินี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

- ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก้าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ
- ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ
- ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ

ทิศหรี - ปลุกต้นคุณ สะเดา ขนุน

ทิศปัจฉิม - ปลุกมะขาม มะยม

ทิศพายัพ - ปลุกมะกรูดมะนาว

ทิศอุดร - ปลุกต้นหมากต้น(พุทรา)

ทิศอีสาน - ปลุกดอกกรัก ต้นแพง

ภูตผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปูตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ ชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม่ก็กลับหลู่เจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอขมา เป็นต้น

ผีตาแฮก ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผีเฝ้าไร่เฝ้านา เมื่อชาวบ้านเข้าหักไร่ถางพง เพื่อแปรสภาพที่ดินไปเป็น ที่นา พวกเขาจะทำพิธีเชิญผีตาแฮกตนหนึ่งมาเป็นผู้เฝ้ารักษาที่นาและข้าวกล้า แต่ละปีเจ้าของนา จะต้องทำพิธีเช่นสังเวยก่อนลงไถนา และเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว จะต้องแบ่งข้าวสีเกวียน (จำลอง เล็กๆ) ให้แก่ผีตาแฮกด้วย

คะลำ เป็นสิ่งต้องห้ามที่ทำลงไปแล้วไม่ดีไม่งาม เกิดโทษภัย เกิดเสนียดจัญไรแก่ตนและผู้อื่น เช่น

- หญิงยืนเยี้ยว คะลำ (ห้ามผู้หญิงยืนเยี้ยว)
- ย่างข้ามพาข้าว คะลำ (ห้ามเดินลัดวงอาหาร)
- นั่งตันประตู นั่งตันขันได่ นั่งหมอน นั่งกลางผู้เฒ่า คะลำ
- นอนหันหัวไปทางตาเว้นตก คะลำ (ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เพราะทิศตะวันตกเป็นทิศที่ให้ผีหรือคนตายนอนหันหัวไป)
- ไทเหือนเดียวกันกินบ่พร้อมกัน ผู้น้อยกินก่อนผู้ใหญ่ เมียกินก่อนผัว คะลำ
- นุ่งห่มผ้าทางกลับ - ใช้ตีนเชี่ยเสื้อผ้า คะลำ
- ผัวเมียผัดกัน ช่มเหลกัน ด่าบื้อยญาติกัน คะลำ

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

สถาบันเกษตรกร มีบทบาทในการประกอบอาชีพการเกษตรและการดำรงชีวิตของเกษตรกรซึ่งการดำเนินการด้านสถาบันเกษตรกรมีอยู่หลายกลุ่ม โดยมีหน่วยงานของทางราชการเป็นผู้สนับสนุน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มอื่นๆ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลกลุ่มสถาบันเกษตรกรในตำบลลำชี อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	ลักษณะกลุ่ม			จำนวนสมาชิกในกลุ่ม(ราย)	ปีที่จัดตั้ง
		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน		
๑	วิสาหกิจชุมชนสภาชุมชนโนนแดง		✓	✓	๔๗	๒๕๕๒
๒	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองหวาย	✓		✓	๙	๒๕๕๖
๓	กลุ่มเย็บผ้าโหล ม.๓ ตำบลลำชี	✓		✓	๑๐	๒๕๔๘
๔	ทอผ้าไหมบ้านกุดเชือก ม.๓			✓	๑๕	๒๕๔๘
๕	พัฒนาผลิตภัณฑ์กนกสามัคคี			✓	๒๕	๒๕๔๙
๖	กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อโนนแดงลำชี		✓	✓	๑๐	๒๕๖๐
๗	วิสาหกิจชุมชนจักสานบ้านท่าเยี่ยม			✓	๗	๒๕๖๒
๘	กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านโนนแดง		✓		๑๑๔	๒๕๖๑

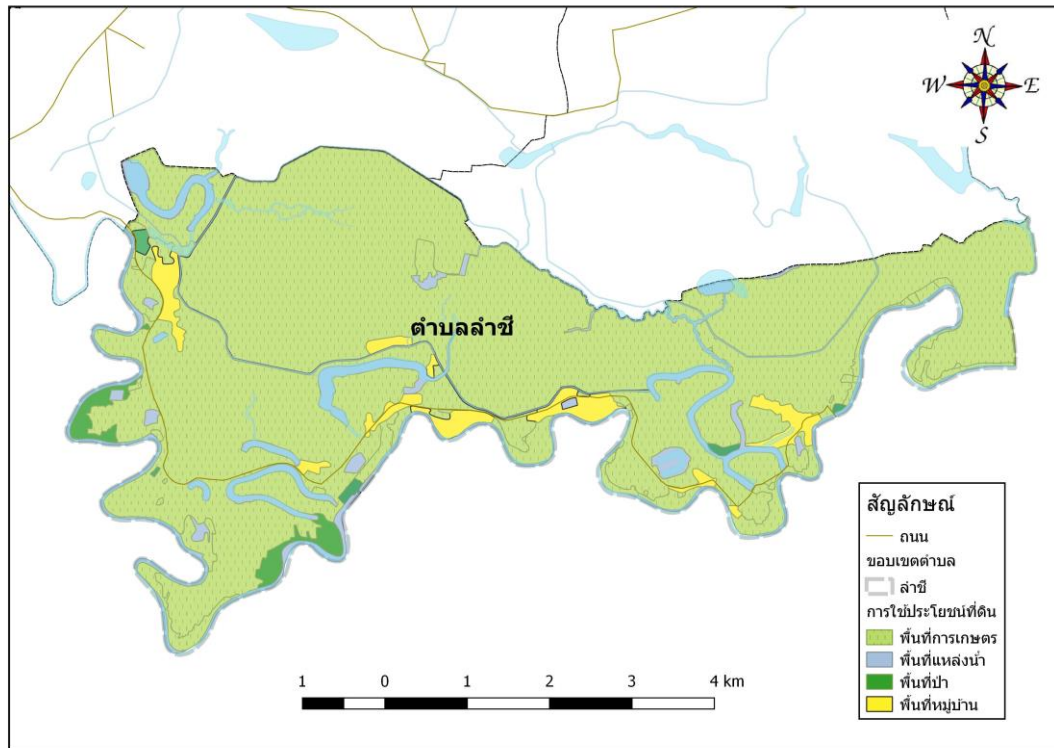
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำขุ่น

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชน เมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน พบว่าในตำบลลำชี สามารถจำแนกการใช้ที่ดินได้เป็น ๕ ประเภทหลัก คือ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่อื่นๆ (เช่น ไม้ละเมาะ) ดังนี้

ที่อยู่อาศัย	๕๔๖	ไร่	เฉลี่ย	๑.๓๙	ไร่ / ครัวเรือน
ที่นา	๑๖,๓๖๒	ไร่	เฉลี่ย	๒๓.๕๔	ไร่ / ครัวเรือน
ที่ไร่	๕๐	ไร่	เฉลี่ย	๐.๐๗	ไร่ / ครัวเรือน
ที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น	๑๘๒	ไร่	เฉลี่ย	๐.๒๖	ไร่ / ครัวเรือน

ภาพที่ ๑๐ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลลำชี

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑)สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

เกษตรกรในตำบลลำชีผลิตข้าวเป็นพืชหลักเนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่รับน้ำโครงการชลประทานลำปาว คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๐๐ จึงมีระบบการผลิตข้าวปีละ ๒ ครั้ง ได้แก่ปลูกข้าวนาปี ในฤดูฝนโดยอาศัยน้ำฝนและน้ำจากโครงการชลประทานและปลูกข้าวนาปรัง และพืชฤดูแล้ง เช่น ถั่วลิสง, ข้าวโพดหวาน หลังเก็บเกี่ยวข้าวนาปีในส่วนของ การปลูกข้าวนาปรังในแต่ละปีเกษตรกรจะปลูกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งน้ำของโครงการลำปาว การผลิตพืชของเกษตรกรเป็นลักษณะการผลิตพืชเชิงเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่

ในส่วนของการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรและการเลี้ยงปลา เกษตรกรมีการเลี้ยงตลอดทั้งปีโดยการเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติและให้อาหารสมทบ

๒)เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

(๑) Smart Farmer, YSF, ที่มีความรู้ความชำนาญ/เครือข่าย

เกษตรกรที่เป็นต้นแบบ smart farmer และ Young Smart Farmer ในตำบลลำชีมีจำนวน ๒ ท่าน ซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดี ได้แก่

๑ นายสุบรรณ ศรีเสนา หมู่ ๑ เกษตรกรต้นแบบด้านการบริหารจัดการตลาดข้าว การลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็นประธานนาแปลงใหญ่บ้านโนนแดงที่มีความโดดเด่นในเรื่องการบริหารจัดการตลาดข้าวของกลุ่ม เป็นจุดรับซื้อที่เป็นเครือข่ายกับกลุ่มนาแปลงใหญ่ในพื้นที่อำเภอฆ้องชัย และยังเป็นศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฆ้องชัย เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนาชนบ้านโนนแดง ซึ่งดำเนินกิจกรรมแปรรูปข้าว

๒ นางมยุรี พรหมคำน้อย ที่อยู่ หมู่ ๒ เกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตผักอินทรีย์ มีการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ในพื้นที่การเกษตรของนางมยุรี พรหมคำน้อยจะมีกิจกรรมการปลูกข้าวที่เน้นการลดต้นทุนการผลิต การปลูกผักหลายชนิด

๓) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

(๑) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลลำชีอยู่ในเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ จำนวน ๔ แห่ง และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น จำนวน ๕ แห่ง มีแม่น้ำชีไหลผ่าน มีคลองส่งน้ำของโครงการชลประทานลำปาวที่กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ตำบล ซึ่งเกษตรกรใช้ประโยชน์ในการเกษตรตลอดปี ตำบลลำชีมีพื้นที่ที่สามารถรับน้ำชลประทานได้คิดเป็น ร้อยละ ๙๕ ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด มีพื้นที่รับน้ำฝน ๒๑ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี ๑,๔๔๖.๖๐ มิลลิเมตร

๔) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

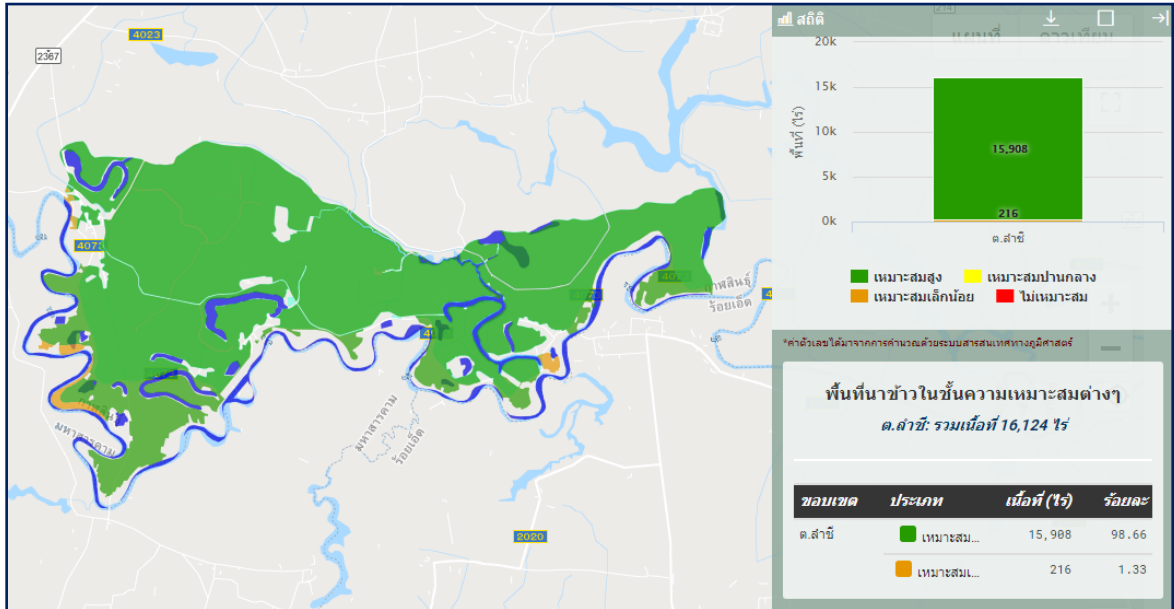
เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก อาชีพเสริม ประมง ทอผ้า ปลูกพืชผัก ดังนั้นสินค้าเกษตรหลักๆ คือข้าว รองลงมาได้แก่ ปลาแห้งแดดเดียว แปรรูปสินค้าเกษตร

๕) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

(๑) ข้าว

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว

ความเหมาะสมในการปลูกข้าว พบว่าตำบลลำชี มีพื้นที่เหมาะสมมาก จำนวน ๑๕,๙๐๘.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๖ รองลงมาได้แก่พื้นที่เหมาะสมน้อย จำนวน ๒๑๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๓ ตามลำดับ

ภาพที่ ๑๑ ระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๙)

จำนวนพื้นที่ปลูก/เก็บเกี่ยว

ในพื้นที่ตำบลลำชี มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ทั้งสิ้น ๖๙๕ ราย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๔,๑๖๔ ไร่ ในปี ๒๕๖๑ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน ๑๔,๑๖๔ ไร่

นอกจากนี้ยังมีผลการดำเนินงานโครงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๑/๖๒ ตำบลลำชี พบว่ามีเกษตรกรขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน ๖๙๕ ราย พื้นที่ ๑๔,๑๖๔ ไร่ รายละเอียดดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลการเข้าร่วมโครงการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๕/๖๖ ตำบลลำชี

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนปี	
		ราย	ไร่
๑	โนนแดง	๑๓๕	๓,๑๕๒
๒	โนนแดง	๙๓	๒,๐๙๕
๓	กุดเชือก	๖๒	๙๕๔
๔	หนองหวาย	๕๙	๘๐๓
๕	วังยาง	๗๗	๑,๐๒๑
๖	ท่าเยี่ยม	๑๒๙	๓,๖๔๑
๗	หนองคล้า	๘๕	๘๑๙
๘	สะดำศรี	๕๕	๑,๖๖๐
รวม		๖๙๕	๑๔,๑๔๖

ปริมาณผลผลิตรวม/ผลผลิตเฉลี่ย

จากพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๔,๑๔๖ ไร่ ในปี ๒๕๖๑ ในพื้นที่ตำบลลำชี มีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ จำนวน ๕,๖๕๘,๔๐๐ กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย ๘.๘๓ บาท/กิโลกรัม

เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ ในตำบลลำชีมีจำนวน ๒ ท่าน ซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาก็เกษตรกรให้กับเกษตรกรได้ดี ได้แก่

๑ นายสุบรรณ ศรีเสนา หมู่ ๑ เกษตรกรต้นแบบด้านการบริหารจัดการตลาดข้าว การลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็นประธานนาแปลงใหญ่บ้านโนนแดงที่มีความโดดเด่นในเรื่องการบริหารจัดการตลาดข้าวของกลุ่ม เป็นจุดรับซื้อที่เป็นเครือข่ายกับกลุ่มนาแปลงใหญ่ในพื้นที่อำเภอฆ้องชัย และยังเป็นศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอฆ้องชัย เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชนสาชุมชนบ้านโนนแดง ซึ่งดำเนินกิจกรรมแปรรูปข้าว

๒ นางมยุรี พรหมคำน้อย ที่อยู่ หมู่ ๒ เกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตผักอินทรีย์ มีการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ในพื้นที่การเกษตรของนางมยุรี พรหมคำน้อยจะมีกิจกรรมการปลูกข้าวที่เน้นการลดต้นทุนการผลิต การปลูกผักหลายชนิด

สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต

ลักษณะการผลิตทางการเกษตรทั่วไป มีการผลิตข้าวเป็นพืชหลักที่สำคัญของตำบล รองลงมา คือ พืชไร่ พืชผัก และไม้ผล ตามลำดับ

การปลูกข้าว

- **วิธีปลูก** โดยวิธีปักดำและหว่าน มีการจ้างแรงงานมากในช่วงนี้

- **พันธุ์** ข้าวเหนียว กข.๖ ,กข.๑๐ พันธุ์ข้าวเจ้า ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, กข.๑๕ (นาปี)

- **การใช้ปุ๋ย** ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕,สูตร ๑๖-๒๐-๐,สูตร ๑๖-๑๖-๘ ,สูตร ๑๖-๘-๘ มี การใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้น และช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น เนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วนปุ๋ยคอก จะ มีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน

- **การใช้สารเคมี** แต่ก่อนมีการใช้สารเคมี พวก พูราดานพอช่วงหลังมีการแนะนำ
รณรงค์การปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ และรณรงค์ให้ทราบโทษของสารเคมี เกษตรกรจึงนิยมหันไปใช้สาร
สกัดจากสมุนไพรธรรมชาติ เช่น สารสกัดจากสะเดา, ตะไคร้หอม, และอื่นจำนวนมาก โดยมีหลายบริษัท
เป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้กับพืชและเกษตรกรบางรายสามารถผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

- การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเกี่ยวเพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน และมีการใช้รถเกี่ยวบ้าง ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ บาท/ไร่ ส่วนการนวดข้าวทั้งหมดมีการใช้รถนวดข้าว

ปฏิบัติการปลูกหรือการผลิต

ตารางที่ ๗ ปฏิทินการปลูกข้าว

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. นำปุ๋ยหมักแห้ง ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงนาภายหลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เหลือตอซังข้าวไว้ หรือนำปุ๋ยหมักแห้งไปขยาย ๒๔ ชั่วโมงในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงแล้วทำการไถกลบ	↔											↔
๒. หว่านปุ๋ยหมักแห้งหลังจากฝนตกครั้งแรกในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (ในกรณีที่ไม่สามารถหว่านตามกำหนดเวลาในช่วงแรกได้)				↔	↔							
๓. ขยายน้ำหมักชีวภาพนำไปฉีดพ่นใส่ต้นหญ้าแล้วทำการไถกลบ (น้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะ + กากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ + น้ำ ๑ ปี๊บ)						↔	↔					
๔. ทำการไถ-คราดดิน-ปักดำ							↔	↔				
๕. ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นอีกครั้ง ห่างจากช่วงแรก ๓๐ วัน									↔	↔		
๖. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตและเตรียมจัดทำปุ๋ยหมักแห้งไว้ใช้ในฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป											↔	↔

ขั้นตอนการเตรียมดินก่อนการทำนา

๑.หว่านปุ๋ยหมักแห้งลงในนาภายหลังจากการเก็บเกี่ยว

๒.เดือนธันวาคม-มกราคม ใช้ปุ๋ยหมักแห้งในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ แล้วทำการไถกลบ

๓.ถ้าไม่ได้หว่านในช่วงหลังจากการเก็บเกี่ยว ให้หว่านในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่

๔.เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ขยายน้ำหมักชีวภาพ ฉีดพ่นใส่หญ้าแล้วไถกลบโดยใช้น้ำ ๔ ปี๊บ/ไร่ (ใช้น้ำหมักชีวภาพปี๊บละ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาลปี๊บละ ๒ ช้อนโต๊ะ)

การเตรียมต้นกล้าสำหรับปลูก

๑.แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวอัตรา ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ในน้ำหมักชีวภาพ (โดยใช้น้ำ ๑ ปี๊บ เติมน้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ) แช่เมล็ดพันธุ์ข้าวนาน ๓๐ นาที

๒.นำพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงที่เตรียมเพาะกล้า เมื่อครบอายุ ๕ วัน ให้หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐ กิโลกรัม/ไร่

๓.ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นโดยใช้น้ำ ๔ ปี๊บ (ใช้น้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะและกากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ)

๔.เมื่อต้นกล้าอายุได้ ๒๐ วัน หว่านปุ๋ยหมักแห้ง ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นตามอัตราส่วนในข้อ ๓ เพื่อกระตุ้นให้ต้นกล้าแข็งแรงและถอนง่าย

๕.ดูแลระดับน้ำให้สูงขึ้นตามอายุของต้นกล้า คือ ๓-๔ เซนติเมตร เมื่อครบ ๒๐-๒๕ วัน เริ่มถอนกล้าไปปักดำได้

ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (บาท/ไร่)

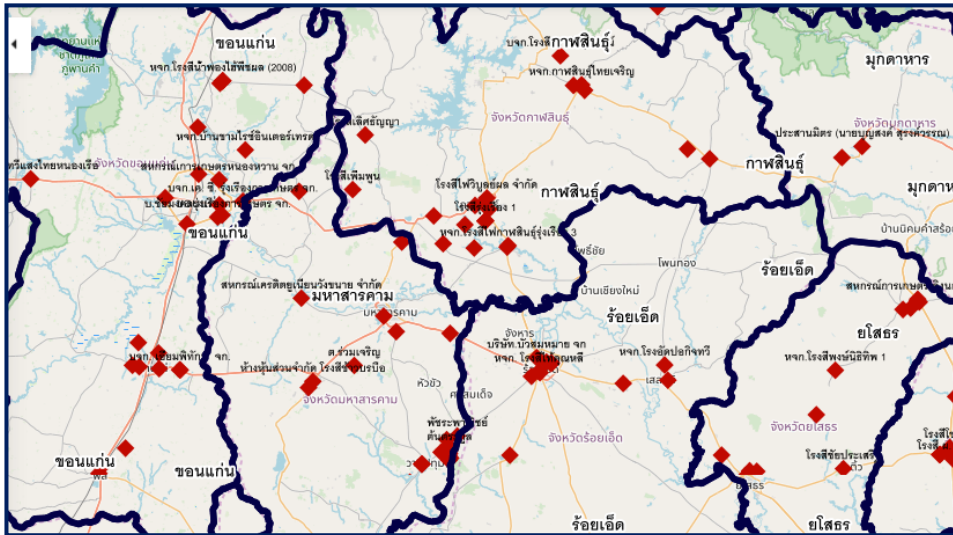
ต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๖

รายการ	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ถั่วลิสง	ข้าวโพดหวาน	ไม้ผล
ค่าเตรียมดิน	๓๕๐	๓๕๐	๒๐๐	๓๕๐	๒๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๗๕	๕๕๐	๕๐๐	๓๐๐	๖๒๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๒๙๐	๑,๒๕๐	๒๕๐	๕๐	๔๕๐
ค่าจ้างปลูก	๔๕๐	-	-	-	-
ค่าค่ากำจัดวัชพืช/สารเคมี	๖๐	๓๔๐	๓๕๐	๑๕๐	๑๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๗๐๐	๔๕๐	๔๐๐	-	-
ค่าขนส่ง	๖๐	๖๐	๖๐	-	-
ค่าขนส่ง	๕๐	๕๐	-	-	-
รวมต้นทุนการผลิต/ไร่	๒,๔๓๕	๓,๐๕๐	๑,๖๖๐	๘๕๐	๑,๓๗๕
ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กก.)	๖๘๐	๑,๐๐๐	๒๕๐	๘๐๐	๘๐๐
ราคาขายผลผลิต(บาท)	๘.๕๐	๖.๕๐	๑๕	๒	๕
รวมรายได้ประมาณ/ไร่	๕,๗๘๐	๖,๕๐๐	๓,๗๕๐	๑,๖๐๐	๔,๐๐๐
กำไรสุทธิ	๓,๓๔๕	๓,๔๕๐	๒,๐๙๐	๗๕๐	๒,๖๒๕

ที่มา :จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลลำชี,๒๕๖๕

สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมีคู่แข่งมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าว เปลือก เจ้ามะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๐,๙๐๐-๑๒,๐๐๐ บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๒,๐๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท

ภาพที่ ๑๒ ที่ตั้งจุดรับซื้อข้าว

๒.๑.๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๙ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	- การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลุกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	- โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด - เกษตรกรใช้สารเคมีมาก - ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช - รณรงค์ลดการใช้สารเคมี / ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช - ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ เกษตรกร ๓.๒ วิสาหกิจชุมชน	- รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ - การดำเนินงานกลุ่มไม่เข้มแข็ง/ไม่เป็นระบบ	- ลดค่าใช้จ่าย/ทำบัญชีครัวเรือน - ประกอบอาชีพเสริม - น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ - พัฒนาศักยภาพกลุ่ม	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลลำชี ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมตำบลลำชี อำเภอมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ๒. พื้นที่เหมาะสมปลูกข้าว ๓. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๔. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปลูกผัก ๕. เกษตรกรมีความชำนาญในการผลิตข้าว	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตพืชเชิงเดี่ยว ๒. เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ๓. เกษตรกรขาดความรู้ด้านการแปรรูป ๔. รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ๒. มีหน่วยงานราชการให้การสนับสนุนทั้งวิชาการและงบประมาณ ๓. นโยบายนาแปลงใหญ่ ๔. มีสหกรณ์การเกษตรป็นบุญที่เป็นจุดรวบรวมผลผลิตผัก ๕. นโยบายเกษตรปลอดภัย	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. พัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าว $(S๑+S๒+O๑+O๒+O๓)$ ๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า $(S๑+O๒)$ ๓. ส่งเสริมรวมกลุ่มปลูกพืชผักปลอดภัย $(S๔+O๔+O๕)$ ๔. พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน $(S๓+O๒)$	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยลดการใช้สารเคมี $(W๑+O๓+O๕)$ ๒. ให้ความรู้ด้านการแปรรูป $(W๓+O๒)$ ๓. ส่งเสริมอาชีพปลูกผักอินทรีย์และผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้ $(W๒+W๔+O๔)$
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. น้ำท่วมซ้ำซาก ๓. ภัยศัตรูพืชและโรคระบาด ๔. ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต $(S๑+T๑+T๒)$	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง $(W๑+T๒)$ ๒. รณรงค์ลดการใช้สารเคมี $(W๒+T๓)$

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ พัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าว
- ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
- ๑.๓ ส่งเสริมรวมกลุ่มปลูกพืชผักปลอดภัย
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยลดการใช้สารเคมี
- ๒.๒ ให้ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตร
- ๒.๓ ส่งเสริมอาชีพปลูกผักอินทรีย์และผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้

๓. กลยุทธ์ป้องกัน

- ๓.๑ การลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต
- ๓.๒ รณรงค์ลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ พัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒ ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าวให้ปลอดภัยจากสารพิษ

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าว

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้มแข็ง

กลยุทธ์ : พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๓.๒.๒ รายได้และอาชีพ

เป้าหมาย : เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นปลอดภัยจากสารพิษ

กลยุทธ์ : ส่งเสริมอาชีพปลูกผักอินทรีย์และผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ดินและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย : เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

กลยุทธ์ : ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยลดการใช้สารเคมี

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยอนุรักษ์ทรัพยากรดิน

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๔.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

โครงการส่งเสริมการพัฒนาการผลิตและคุณภาพข้าว

ผู้รับผิดชอบ ๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชี

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลลำชี

๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕ ปลอดภัยจากสารพิษ

หลักการและเหตุผล

ข้าวนับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเกษตรกรในตำบลลำชี ข้าวจ้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ เป็นพันธุ์ข้าวที่ทางราชการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเพื่อจำหน่ายและเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนเนื่องจากเป็นพันธุ์ข้าวที่มีคุณสมบัติเหนียวนุ่ม รสชาติอร่อยเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕ นับว่าเป็นพันธุ์ข้าวหอมของไทยที่สามารถส่งเป็นสินค้าออกอันดับหนึ่งของประเทศ และทางราชการมีการส่งเสริมให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ประกอบกับในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่ประกาศให้ประเทศไทยเป็นครัวโลกและยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านการเกษตรของจังหวัดกาฬสินธุ์คือ ผลผลิตปลอดภัยจากสารพิษทั้งนี้มุ่งเน้นในการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ เป็นหลักเพื่อแข่งขันในเชิงการค้าในตลาดโลก

จากกระแสความนิยมบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษของสังคมโลกเพื่อรักษาสุขภาพร่างกายและการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมีมากขึ้นและเพื่อเป็นการสนองนโยบายของภาครัฐการส่งเสริมปลูกข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕ ปลอดภัยจากสารพิษจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ตำบลลำชี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และเกิดทักษะในการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตข้าวคุณภาพดี และผลผลิตต่อไร่สูง
๓. เพื่อให้ผู้บริโภคผลผลิตและผู้ผลิตมีความปลอดภัยจากสารพิษ
๔. เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เป้าหมาย

ดำเนินการ จำนวน ๘ หมู่บ้าน เกษตรกร ๓,๕๔๒ ราย พื้นที่ ๑๕,๐๐๐ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ ดำเนินการที่ หมู่ที่ ๑-๘ จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่

ปี ๒๕๖๗ ดำเนินการที่ หมู่ที่ ๑-๘ จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่

ปี ๒๕๖๘ ดำเนินการที่ หมู่ที่ ๑-๘ จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่

รวม ๘ หมู่บ้าน ๓,๕๔๒ ราย พื้นที่ ๑๕,๐๐๐ ไร่ (ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี)

ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	เป้าหมายดำเนินงาน			ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		สถานที่	ปริมาณงาน	ระยะเวลา		
๑.	คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่	หมู่ที่ ๑-๘	๑๕,๐๐๐ไร่ / ๓,๕๔๒ ราย	มี.ค.๖๖ - มี.ค.๖๘	-ศูนย์บริการฯ -กรรมการหมู่บ้าน -อบต.ลำชี ศูนย์บริการฯ	-ดำเนินการ ๓ ปีจากปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘ -ดำเนินการ ปีละ ๕,๐๐๐ ไร่
๒.	ประชุมชี้แจงโครงการ	หมู่ที่ ๑-๘	๑ ครั้ง/ปี			
๓.	ขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	หมู่ที่ ๑-๘	๖,๐๐๐ ไร่	มี.ค.๖๖ - มี.ค.๖๘		
๔.	ส่งเสริมการปลูกข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕	หมู่ที่ ๑-๘	๖,๐๐๐ ไร่	มี.ค.๖๖ - มี.ค.๖๘		

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ปีละ ๒๐๐ คน พื้นที่ ๕,๐๐๐ ไร่ /ปี รวม ๓ปี ๑๕,๐๐๐ ไร่

๒. ขอสนับสนุนปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕,ปุ๋ยอินทรีย์,ปุ๋ยเคมี) ในการจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕ปลอดภัยจากสารพิษ จากกรมส่งเสริมการเกษตร

๓. ส่งเสริมการปลูกข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕ปลอดภัยจากสารพิษ

การบริหารโครงการ

๑. คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชีร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง พิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายเข้าร่วมโครงการโดยพิจารณาศักยภาพพื้นที่และสภาพการผลิตเดิมของเกษตรกร

๒. คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชีร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านจัดประชุมเกษตรกรในชุมชนเพื่อพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการและจัดทำแนวทางการพัฒนาการปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษแบบมีส่วนร่วม (แผนถ่ายทอดความรู้)

๓. ติดตามให้คำแนะนำ สนับสนุนด้านวิชาการ นิเทศงานและประเมินผล รายงานผลอย่าง
ต่อเนื่อง

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/ แผนการใช้เงิน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ จากกรมส่งเสริมการเกษตร

๑. ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ อัตรา ๕ กก./ไร่ จำนวน ๖,๐๐๐ ไร่ ราคา กก.ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท
๒. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๔๐ กก./ ไร่ จำนวน ๖,๐๐๐ ไร่ ราคา กก.ละ ๔ บาท เป็นเงิน ๙๖๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าปุ๋ยเคมี อัตรา ๑๐ กก. / ไร่ จำนวน ๖,๐๐๐ ไร่ ราคา กก.ละ ๗ บาท เป็นเงิน ๔๒๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท(สองแสนบาทถ้วน)

แผนการใช้เงิน

ที่	รายการใช้เงิน	เงิน (บาท)	ระยะเวลา (ว.ด.ป.)	หมายเหตุ
๑.	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕	๔๕๐,๐๐๐	๒๐ เม.ย. ๖๖- ๓๐ ก.ย.๖๘	-ดำเนินการ ๓ ปี จ าก ปี ๒๕๖๖- ๒๕๖๘ - ดำเนินการปีละ ๕,๐๐๐ ไร่
๒.	ค่าปุ๋ยอินทรีย์	๙๖๐,๐๐๐	๒๐ เม.ย. ๖๖ – ๓๐ ก.ย. ๖๘	
๓.	ค่าปุ๋ยเคมี	๔๒๐,๐๐๐	๒๐ เม.ย. ๖๖ – ๓๐ ก.ย. ๖๘	
	รวม	๒๐๐,๐๐๐		

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (out putหรือ product)

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ๑๐๕ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. ผลผลิตปลอดภัยจากสารพิษ
๓. ลดต้นทุนการผลิตลงโดยการลดการใช้ปุ๋ยเคมี

ผลกระทบหรือผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (out come หรือ effects)

๑. ประชาชนได้บริโภคข้าวที่ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
๓. เป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรในพื้นที่

โครงการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อรองรับการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน โดยมีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พัฒนาความสามารถในการจัดการและพัฒนาการรวมตัวในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน โดยมุ่งหวังให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งรัฐบาลได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นหน่วยรับผิดชอบและเป็นสำนักงานเลขานุการ ซึ่งจากข้อมูลปัจจุบัน ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๔ ตำบลลำชี มีผู้มาขึ้นจดทะเบียนทั้งสิ้น ๗ วิสาหกิจชุมชน มีสมาชิกรวมกันกว่า ๓๗๕ ราย ซึ่งมีปริมาณมากพอสมควร ดังนั้นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณจากหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตรเพียงหน่วยเดียว ซึ่งในแต่ละปีได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนค่อนข้างน้อย คงจะพัฒนาและผลักดันให้บรรลุเป้าหมายได้ยากยิ่ง ดังนั้นจึงเห็นสมควรจัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางและหามาตรการในการสนับสนุนด้านงบประมาณและประสานความร่วมมือหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาสู่จุดหมายที่ตั้งเป้าหมายโดยเร็วต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๓.๑ ส่งเสริมความเข้มแข็งวิสาหกิจชุมชนโดยการอบรมถ่ายทอดความรู้ ฝึกปฏิบัติและทัศนศึกษาดูงานแก่สมาชิกแกนนำกลุ่ม เพื่อให้มีความรู้และเกิดแนวความคิดสามารถพัฒนากิจการได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๓.๒ สนับสนุนงบประมาณ(งบอุดหนุน)เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตเพื่อการผลิตหรือการพัฒนาผลผลิตหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของตลาด

๓.๓ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกและครอบครัวสมาชิก โดยการปลูกฝังคุณธรรม/จริยธรรมในการดำรงตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๓. เป้าหมาย

ปี ๒๕๖๖ วิสาหกิจชุมชนจำนวน ๑๕ กลุ่ม

๔. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด

๕.๑ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร “กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการส่งเสริมและพัฒนาให้ครอบครัวเกษตรกร อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน”

๕.๒ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ “มุ่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัยชั้นนำในภาคอีสาน โดยการทำเกษตรที่ดีที่เหมาะสม”

๕.วิธีการดำเนินการ

๑. จัดอบรมแกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๒ วัน
๒. จัดทัศนศึกษาดูงานแกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวมระยะเวลาการอบรม/ทัศนศึกษาดูงาน ๒ วัน
๓. สนับสนุน เงินทุนเริ่มต้นกลุ่มละ ๖๕,๐๐๐ บาท

๖. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๕-กันยายน๒๕๗๐

๗. งบประมาณ

จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท(สี่แสนบาทถ้วน)

๘. รายละเอียดงบประมาณ

งบอบรม

๑. ค่ายานพาหนะเหมาจ่ายเกษตรกรจำนวน ๒๔ คนๆละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๒. ค่าอาหาร/อาหารว่างเกษตรกรจำนวน ๒๔ คนๆละ ๑๐๐ บาท/วัน เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท
๓. ค่าวิทยากร
 - ค่าวิทยากรบรรยายความรู้เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๔. ค่าจ้างเหมารถยนต์ทัศนศึกษาดูงาน จำนวน ๑ คันๆละ ๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าจ้างเหมาจัดสถานที่ประชุม/เครื่องเสียงจำนวน ๔ ครั้งๆละ๒,๕๐๐ บาทเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑. สมาชิกแกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความรู้และทักษะประสบการณ์ เกิดแนวความคิดสามารถพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๑๐.๒ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตเพื่อการผลิตหรือการพัฒนาผลผลิตหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของตลาด

๑๐.๓ สมาชิกและครอบครัววิสาหกิจชุมชนดำรงตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก	สำนักงานเกษตรอำเภอหนองชัย
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	อบต.ลำชี
	สำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอหนองชัย

โครงการ ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑. เหตุผลในการทำโครงการ

๑. พืชผักเป็นพืชอายุสั้น เกษตรกรปลูกอย่างต่อเนื่องและมีการปลูกทั่วประเทศตลอดทั้งปี ทำให้มีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างไม่ถูกต้อง
๒. มีสารพิษตกค้างอยู่ในผลผลิตเกินค่ามาตรฐานความปลอดภัยที่กำหนดทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพของเกษตรกร และผู้บริโภค
๓. การแก้ไขปัญหานี้ทำให้มีผักที่สะอาดและปลอดภัยจากสารเคมีบริโภค และยังเป็นการสร้างโอกาสและเพิ่มปริมาณการส่งออก ผลผลิตพืชผักสู่ตลาดต่างประเทศให้มากขึ้น

๒. เงื่อนไขการดำเนินงาน

๑. เป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีการปลูกพืชผักเป็นอาชีพและมีความต่อเนื่อง
๒. พื้นที่ปลูกควรอยู่ใกล้เคียงกัน และมีน้ำเพียงพอตลอดฤดูปลูก
๓. พื้นที่มีศักยภาพและสามารถขยายพื้นที่ได้ในอนาคต
๔. การดำเนินการตามระบบGAPและเข้าสู่ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานของกรมวิชาการเกษตร (Q)

๓. วิธีการดำเนินงาน/ประเด็นส่งเสริม

๑. คัดเลือกเกษตรกร ทั้งนี้เกษตรกรต้องมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
๓. อบรมเกษตรกรให้ใช้เทคโนโลยีการผลิตพืชผักที่ถูกต้องและเหมาะสม(GAP)

โดยมีหลักสูตรดังนี้

- วิธีการผลิตผักที่ปลอดภัยจากสารพิษที่ถูกต้องและเหมาะสม
(การคัดเลือกพื้นที่, การจัดการพันธุ์, การจัดการดินและปุ๋ย)
- การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- การเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว
- การตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในพืชผักและผักปฏิบัติ
- การวางแผนการผลิตและการตลาด

โดยที่การอบรมไม่จำเป็นต้องจัดภายใน ๑ ครั้ง อาจจะจัดตามระยะเวลาการปฏิบัติของเกษตรกร

๔. สนับสนุนวัสดุที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตพืชผักแบบรวดเร็วแก่กลุ่มเกษตรกร

๕. จัดทำแปลงส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๒๐ ไร่/กลุ่ม

๔.วิชาการ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

๑. การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชผักแบบผสมผสาน

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชผัก เพื่อให้ได้ผลผลิตพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ ควรใช้หลาย ๆ วิธีผสมผสานกัน ทั้งวิธีกล การใช้สารชีวอินทรีย์ สารธรรมชาติ และสารเคมีร่วมกันในการป้องกันกำจัดควบคุมกันไปกับการจัดการที่ดี

๑.๑การป้องกันกำจัดโดยวิธีกล ได้แก่

๒.๑.๑การใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลือง

๒.๑.๒ การใช้กับดักแสงไฟ

๒.๑.๓ การใช้มุ้งตาข่าย หรือกางมุ้งในล่อนในแปลงผัก

๑.๒ การป้องกันกำจัดโดยอาศัยศัตรูธรรมชาติ ได้แก่

๒.๒.๑การใช้สารชีวอินทรีย์

- การใช้ไวรัส Nuclear Polyhedrosis Virus (NPV)

- การใช้เชื้อแบคทีเรีย Bacillus thuringiensis (BT)

-การใช้ไส้เดือนฝอย Steinernema carpocapsae

-การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (Trichoderma spp)

๒.๒.๒การใช้แมลงตัวห้ำตัวเบียน

๑.๓การป้องกันกำจัดโดยใช้พืชสมุนไพรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

๑.๔ การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมี

๒.การเก็บเกี่ยวและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรเก็บในระยะที่มีอายุเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของพืชผัก เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณค่าทางอาหาร รสชาติ และลักษณะรูปร่าง สี สัน ความสุกเหมาะสมและดีที่สุด เมื่อถึงมือผู้บริโภค การเก็บเกี่ยวควรทำด้วยความระมัดระวัง อย่าให้เกิดรอยขีด รอยขีดข่วน เพื่อรักษาคุณภาพให้ดีที่สุด การสูญเสียของพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวมีสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอากาศร้อนของประเทศไทย ผักกินใบเป็นผักที่เน่าเสียได้ง่าย โดยเฉพาะหากในระหว่างเก็บเกี่ยวผักมีการ บอบช้ำ ฉีกขาด หรือเป็นผลจากการเก็บเกี่ยว และการขนย้ายที่ไม่ดีทำให้เชื้อโรคต่าง ๆ เข้าทำลายง่ายดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียของพืชผัก ควรต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมทั้งก่อนการเก็บเกี่ยว และหลังการเก็บเกี่ยว

การรักษาคุณภาพผลผลิตพืชผักเบื้องต้นในแปลงหลังการเก็บเกี่ยวแล้ว ควรรีบนำเข้าที่ร่ม อย่าให้ตากแดด แล้วรีบระบายความร้อนภายในผลผลิตลง โดยการแผ่ออก อย่างสม่ำเสมอ

๓.เทคนิคการวิเคราะห์ โดยใช้ GT test (บรรยายและสาธิต)

๓.๑ หลักการทำงาน

๓.๒ การสุ่มและการเก็บตัวอย่าง

๓.๓ ขั้นตอนการตรวจวิเคราะห์

๓.๔ การอ่านและสรุปผล

-หลุดตัวอย่าง สีส่อนกว่า หรือเท่ากับหลุด ควบคุมไม่พบสารฆ่าแมลง

-หลุดตัวอย่าง สีส่อนกว่า หลุดตัดสินแต่เข้มกว่า หลุดควบคุมพบสารฆ่าแมลงแต่อยู่ในเกณฑ์ปลอดภัย

-หลุดตัวอย่าง สีเข้มกว่า หลุดตัดสินพบสารฆ่าแมลงในปริมาณมากเกินค่าความปลอดภัย

๕.ผลตอบแทนที่เกิดกับเกษตรกร

๑. ต้นทุนการผลิต ๑ ไร่ ๑๐,๐๐๐ บาท ๑ ไร่ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษได้ ๒,๐๐๐ กิโลกรัม

ราคาประมาณ ๒๐ บาท/กิโลกรัม จะมีรายได้ ๔๐,๐๐๐ บาท

๒. เกษตรกรสามารถผลิตพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นที่ต้องการของตลาด

๖.งบประมาณ (เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ การนำไปปฏิบัติจริงให้ยึดตามระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งงบประมาณ)

๑.จัดทำแปลงส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

งบประมาณ ๔,๕๐๐ บาท / ไร่

๑.๑ พันธุ์ พืชผัก (เกษตรกรออกสมทบ) เงิน - บาท

๑.๒ ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑ ตันๆละ บาท เงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑.๓ ปุ๋ยเคมี เงิน ๑,๐๐๐ บาท

๑.๔ ธาตุอาหารรอง (แคลเซียม + โบรอน) เงิน ๕๐๐ บาท

๑.๕ สารชีวอินทรีย์และสารธรรมชาติควบคุมศัตรูพืช เงิน ๒,๐๐๐ บาท

๒. อบรมเกษตรกรเรื่องการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ งบประมาณ รายละเอียด ๒๐๐ บาท

๓. สนับสนุนวัสดุที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตพืชผักแบบรวดเร็ว
งบประมาณ ๕,๕๐๐ บาท / กลุ่ม / ๒๐ ราย รายละเอียด ดังนี้

๓.๑ ชุดเครื่องมือในการตรวจสอบ ๑ ชุดพร้อมน้ำยาตรวจสอบ เงิน ๕,๕๐๐ บาท

๓.๒ อุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็น เช่น เชียงพลาสติก มีด กระดาษ Lable ถุงใส่ตัวอย่าง และ

ถาดใส่ ตัวอย่าง ฯลฯ

เงิน ๑,๐๐๐ บาท

โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัยอนุรักษ์ทรัพยากรดิน

- ผู้รับผิดชอบ ๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชี
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลลำชี

หลักการและเหตุผล

ตำบลลำชี อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่การเกษตรประมาณ ๑๔,๘๘๖ ไร่ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว ไม้ผล และพืชผักต่างๆ จากการที่เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินมานานโดยไม่ได้ปรับปรุงบำรุงดินเท่าที่ควรทำให้อินทรีย์วัตถุในดินต่ำ โครงสร้างของดินเสีย ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชทำให้ผลผลิตต่ำ ฉะนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชีจึงได้จัดทำโครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจการทำเกษตรอินทรีย์
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตโดยการลดการใช้ปุ๋ยเคมี
๓. เพื่อส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรให้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค
๔. เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เป้าหมาย

ดำเนินการ จำนวน ๓ หมู่บ้าน ละ ๓๐ คน ในระยะเวลา ๓ ปี

พื้นที่ดำเนินการ

ปี ๒๕๖๖ ดำเนินการที่บ้าน บ้านโนนแดง ม.๑

ปี ๒๕๖๗ ดำเนินการที่บ้านวังยาง ม.๕

ปี ๒๕๖๘ ดำเนินการที่บ้านสะดำศรี หมู่ที่ ๘

รวม ดำเนินการ จำนวน ๓ จุด ๓ หมู่บ้าน เกษตรกร ๙๐ ราย (ปีละ ๑ จุด)

ระยะเวลาดำเนินงาน

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

แผนดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการ			ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		สถานที่	ปริมาณงาน	ระยะเวลา		
๑.	คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร	หมู่ที่ ๑,๕,๘	๓ จุด/๙๐คน	ต.ค.๖๖ ก.ย.๗๐	- ศูนย์บริการฯ - ก ร ร ม ก า ร หมู่บ้าน - อบต. ลำชี	
๒.	อบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกร	หมู่ที่ ๑,๕,๘	๓ จุด/๙๐คน	ต.ค.๖๖ ก.ย.๗๐	- ศูนย์บริการฯ - ก ร ร ม ก า ร หมู่บ้าน - อบต. ลำชี	
๓.	ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์	หมู่ที่ ๑,๕,๘	๓ จุด/๙๐คน	ต.ค.๖๖ ก.ย.๗๐	- ศูนย์บริการฯ - ก ร ร ม ก า ร หมู่บ้าน - อบต. ลำชี	
๔.	ส่งเสริมการทำสารสกัดจากพืช	หมู่ที่ ๑,๕,๘	๓ จุด/๙๐คน	ต.ค.๖๖ ก.ย.๗๐	- ศูนย์บริการฯ - ก ร ร ม ก า ร หมู่บ้าน - อบต. ลำชี	
๕.	ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด	หมู่ที่ ๑,๕,๘	๓ จุด/๙๐คน	ต.ค.๖๖ ก.ย.๗๐	- ศูนย์บริการฯ - ก ร ร ม ก า ร หมู่บ้าน - อบต. ลำชี	

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
๒. อบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรที่ร่วมโครงการ
๓. ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์
๔. ส่งเสริมการทำสารสกัดจากพืช
๕. ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

การบริหารโครงการ

๑. คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชีร่วมกับผู้เกี่ยวข้องพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ โดย เป็นหมู่บ้านที่มีปัญหาเรื่องดินและเกษตรกรในหมู่บ้านมีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลักตลอดทั้งปี และเป็นหมู่บ้านที่เกษตรกรสนใจทำเกษตรอินทรีย์เพื่อบริโภคและจำหน่าย

๒. คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านจัดประชุมเกษตรกรในชุมชนเพื่อจัดทำแนวทางพัฒนาเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม โดยพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจและสมัครใจเข้าร่วมจัดทำแปลงส่งเสริมตามโครงการ จากนั้นจัดอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการในชุมชนหลักสูตรเกษตรอินทรีย์ และจัดทำแผนส่งเสริมเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งประกอบด้วยแผนการทำและใช้ปุ๋ยหมักจุลินทรีย์ แผนการทำและการใช้สารสกัดจากพืช และแผนการปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสด แผนการอนุรักษ์ปรับปรุงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน

๓. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

๔. ติดตามให้คำแนะนำ สนับสนุนด้านวิชาการ นิเทศงานและประเมินผล รายงานผลความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์

๑. อบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรหลักสูตร ๑ วัน จุดละ ๙๐ คน

- ค่าอาหารเกษตรกรจุดละ ๙๐ คนๆละ ๗๕ บาท /วัน เป็นเงิน ๖,๗๕๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกรจุดละ ๙๐ คนๆ ละ๕๐ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ จุดๆ ละ ๙๐ คนๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๒,๗๐๐ บาท

๒. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ เป็นเงิน ๑๗๖,๐๐๐ บาท

๓. ค่าวัสดุทำใช้ทำสารสกัดจากพืช เป็นเงิน ๒๒,๒๐๐ บาท

๔. ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดจุดละ ๔๕๐ ไร่ๆ ละ ๕ กก.ๆ ละ๒๕ บาทเป็นเงิน ๕๒,๒๕๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน)

หมายเหตุ ดำเนินการ ๒ ปี ะละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็น ๔๐๐,๐๐๐ บาทถ้วน

แผนการใช้เงิน

ที่	รายการใช้เงิน	เงิน (บาท)	ระยะเวลา (ว.ด.ป.)	หมายเหตุ
๑.	อบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกร	๒๕,๒๐๐	๒๕ ม.ค. ๖๖	-ดำเนินการ ๓ ปี จาก ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ -งบประมาณปีละ ๕๐,๘๐๐บาท
๒.	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ๋ยหมัก อินทรีย์	๑๗๖,๐๐๐	๓๐ ม.ค. ๖๖	
๓.	ค่าวัสดุใช้ในการทำสารสกัดจากพืช	๒๒,๒๐๐	๓๐ ม.ค. ๖๖	
๔.	ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	๕๒,๒๕๐	๓๐ ม.ค. ๖๖	
	รวม	๒๐๐,๐๐๐		๒ ปี ๕๐๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (out putหรือ product)

๑. เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำกิจกรรมการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์เพื่อบริโภคและจำหน่าย
๒. เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายสามารถลดต้นทุนการผลิตโดยลดการใช้ปุ๋ยเคมี
๓. เกษตรกรมีผลผลิตพืชต่อไร่สูงขึ้น

ผลกระทบหรือผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม(out comeหรือ effects)

๑. ประชาชนพื้นที่เป้าหมายได้บริโภคผลผลิตผลการเกษตรที่ปลอดภัย
๒. พื้นที่เป้าหมายมีการอนุรักษ์และปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น
๓. เป็นแหล่งศึกษาดูงานและถ่ายทอดเทคโนโลยีสำหรับเกษตรกรในตำบลเพื่อขยายพื้นที่ดำเนินการโครงการ

โครงการ การแปรรูปอาหารโดยการทำแห้งด้วยความร้อน

๑. หลักการและเหตุผล

เป็นวิธีการใช้ความร้อนทำให้น้ำหรือความชื้นที่มีอยู่ในอาหารลดน้อยลงจนอยู่ในระดับที่จุลินทรีย์ไม่สามารถเจริญเติบโตได้ (Water Activity : A_w)ต่ำกว่า ๐.๗๐ ทำให้เก็บอาหารได้นานช่วยยืดอายุ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตสด ยืดอายุการเก็บรักษาโดยผ่านกรรมวิธี จนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เนื่องจากผลผลิตสด มีอายุการเก็บสั้น ทำให้ขาดเสถียรภาพด้านราคา ดังนั้น การแปรรูปโดยการทำแห้งจะเป็นช่องทางหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างงานและรายได้ให้กับเกษตรกร พืชที่นิยมทำแห้งด้วยความร้อน เช่น กลัวย,ลำไย,พริก,หน่อไม้,ผักต่างๆ เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้รวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างรายได้
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการแปรรูป การถนอมอาหาร การเพิ่มมูลค่า

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกร ๑๑๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ตำบลลำชี หมู่ที่ ๑ - ๘

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
๑	ประชุมชี้แจงโครงการ / กระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ	ต.ค. - พ.ย.	ศูนย์บริการฯ
๒	คัดเลือกหมู่บ้าน / เกษตรกร / ตั้งกรรมการ	ธ.ค. - ม.ค.	กรรมการบริหารศูนย์ฯ
๓	ฝึกอบรมเกษตรกรตามโครงการ	ก.พ. - มี.ค.	ศูนย์บริการฯ
๔	ดำเนินการสร้างที่สำหรับแปรรูป	เม.ย. - พ.ค.	เกษตรกร
๕	จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการแปรรูป	เม.ย. - พ.ค.	จังหวัด/อำเภอ
๖	ติดตามประเมินผล	ก.ย.	จังหวัด/อำเภอ
๗	สรุปรายงานผลการดำเนินงาน	ก.ย.	ศูนย์บริการฯ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. รายละเอียดโครงการ

- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูป ๑๑ กลุ่มๆละ ๑๐ ราย
- ฝึกอบรมเกษตรกร ๒ ครั้งๆละ ๕๕ ราย ๒ วัน รวม ๑๑๐ ราย

๒. การบริหารโครงการ

- คณะกรรมการบริหารศูนย์คัดเลือกหมู่บ้านและเกษตรกรร่วมโครงการ
- เกษตรกรถือหุ้นรายละ ๑๐๐ บาท
- ค่าปัจจัยการผลิตให้บริหารในรูปกองทุนหมุนเวียน
- ดำเนินการผลิตในรูปกลุ่มเครือข่าย
- จัดทำบัญชี แสดงรายรับรายจ่ายที่ชัดเจน

๘. งบประมาณ

๑. สำหรับการแปรรูประดับพื้นฐาน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑) ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์การแปรรูปและบรรจุ (เป็นส่วนที่สำคัญมากที่สุด)

- ตู้อบพลังแสงอาทิตย์ขนาดเล็ก ๒๕,๐๐๐ บาท

- เครื่องปิดผนึกแบบเท้าเหยียบ ๔,๐๐๐ บาท

- อุปกรณ์เครื่องครัวต่างๆ เช่น มีด,กะละมัง,โต๊ะประกอบอาหาร เป็นต้น ๘,๐๐๐ บาท

๒) ค่าบรรจุภัณฑ์และฉลาก ๓,๐๐๐ บาท

๓) ค่าใช้จ่ายในการถ่ายทอดเทคโนโลยี(ค่าตอบแทนวิทยากร,ค่าวัสดุฝึก,ค่าอาหาร) ๑๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เพิ่มมูลค่าจากการแปรรูป

๒. เกษตรกรมีความรู้ที่ถูกต้อง

๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๔. เกษตรกรมีอาชีพและงานทำตลอดปี

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.๒๕๖๕. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภออ้งชัย จังหวัดกาฬสินธุ์.จำนวนประชากรในตำบลลำชี.
กระทรวงมหาดไทย.

กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๖๕. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออ้งชัย จังหวัดกาฬสินธุ์.ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๕.
กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมอุตุนิยมวิทยา.๒๕๖๕ รายงานสภาพอากาศ แหล่งที่มา : <https://www.tmd.go.th/province.php?id=๒๘>

กรมพัฒนาที่ดิน. **ข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว** แหล่งที่มา : <http://ssmap.doe.go.th/ssmap/>

กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๖๕.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำชี สำนักงานเกษตร
อำเภออ้งชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลลำชี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔).**
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doe.go.th/>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ๒๕๖๓. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๖๒) จำแนกตาม
สาขาการผลิต จังหวัดกาฬสินธุ์.**

แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries๑๕.html>

องค์การบริหารส่วนตำบลลำชี อำเภออ้งชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓).**

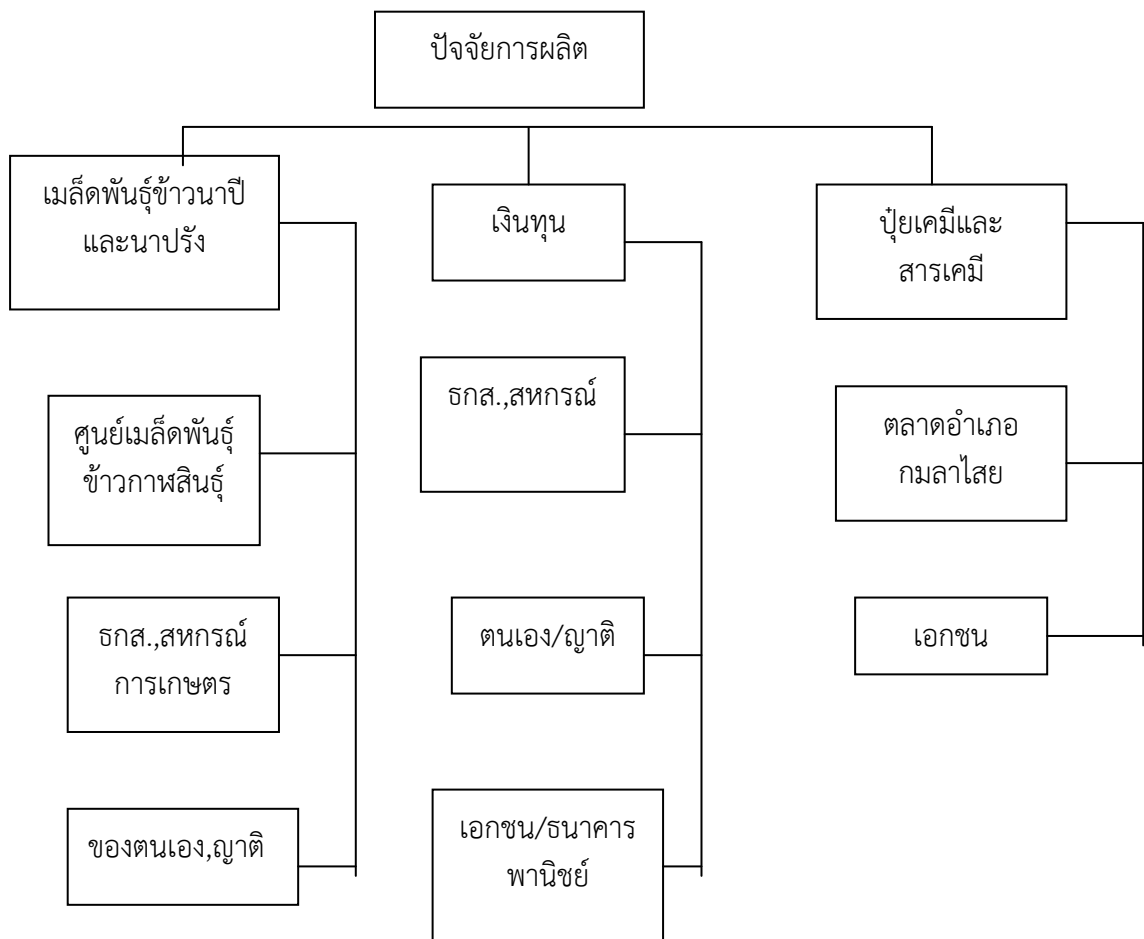
ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

ข้อมูลการตลาด

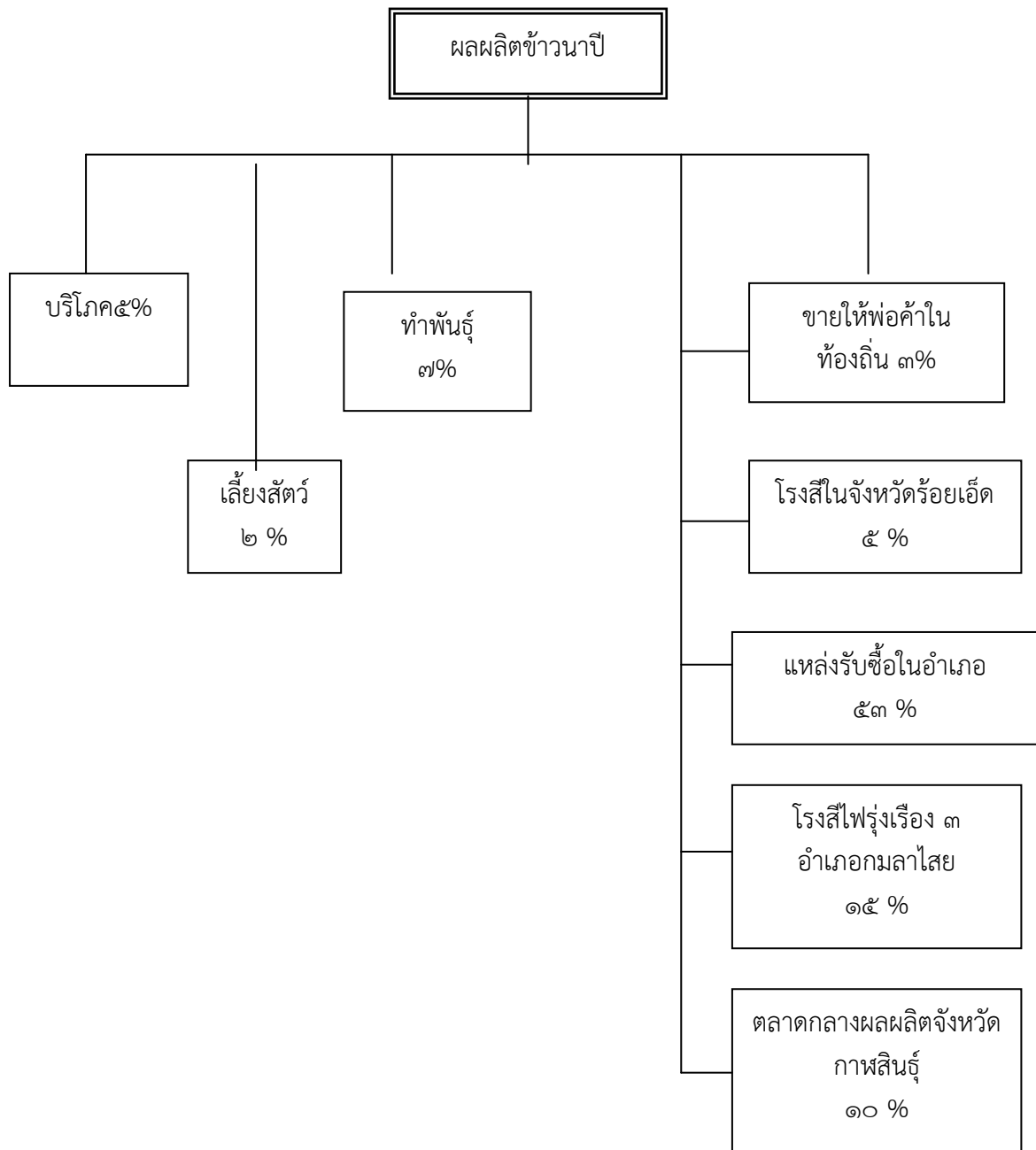
เกษตรกรตำบลลำชี มีแหล่งปัจจัยการผลิต และแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ภายในจังหวัดกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ ๘๕ และที่จังหวัดร้อยเอ็ด คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ดังวิธีการตลาด ดังนี้

แผนผัง แสดงแหล่งปัจจัยการผลิต

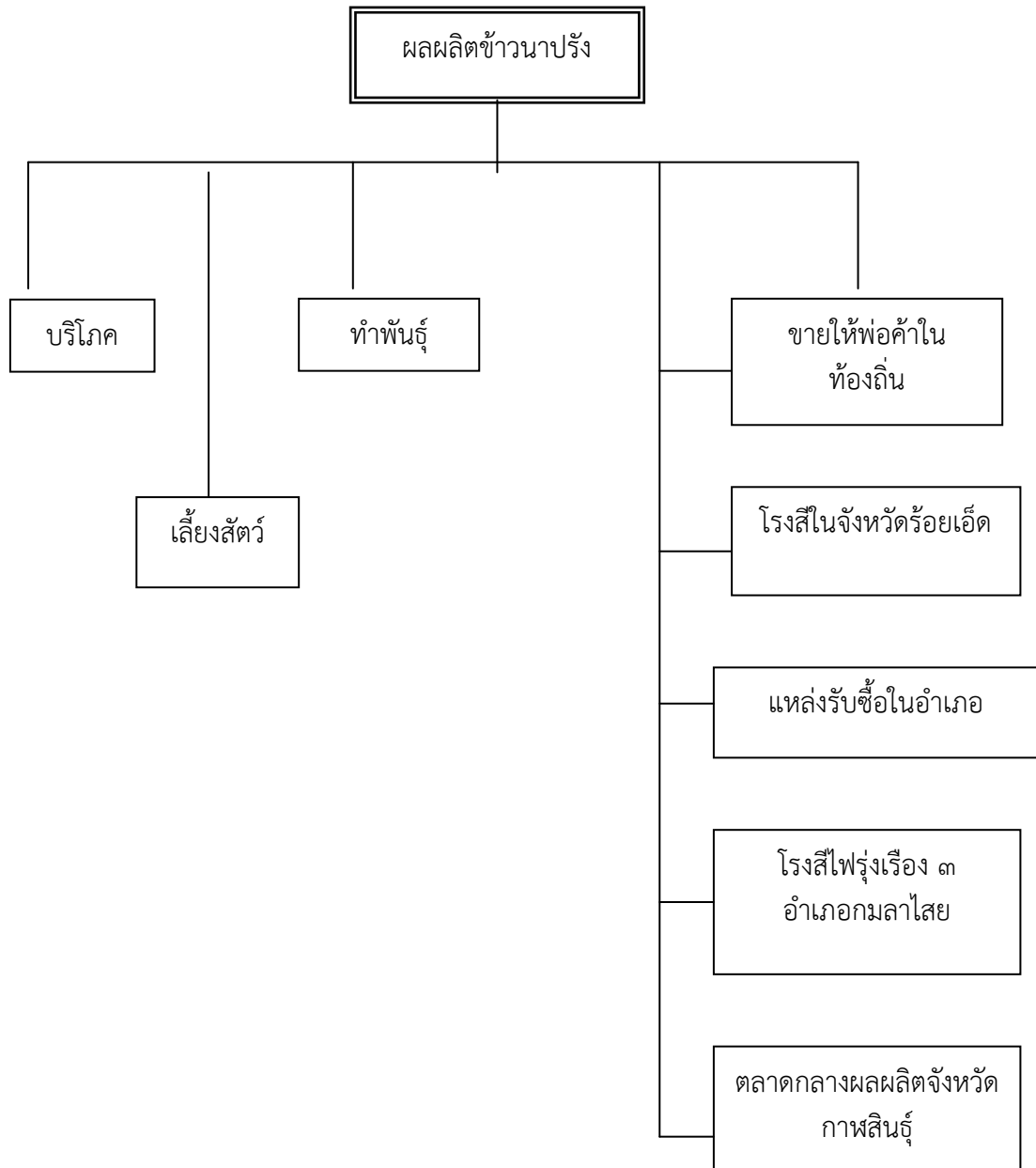
ที่มา :จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลลำชี,๒๕๖๖

วิธีการตลาดข้าวนาปี

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลลำชี, ๒๕๖๖

วิธีการตลาดข้าวนาปรัง

ที่มา : จากการสัมภาษณ์เกษตรกรตำบลลำชี, ๒๕๖๖

ภาคผนวกที่ ๑

เทคโนโลยีการผลิตพืช / สัตว์

ข้าวนาปี จำแนกตามครวัเรือนที่ปลูกข้าวนาปีในตำบลลำชีพบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๓๓ และไม่ใช้ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ ส่วนการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตข้าว คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๓ ตามลำดับ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี เฉลี่ย ๑๒.๙๓ ไร่/ครวัเรือน ผลผลิตรวม ๖,๔๑๓.๕๓ กก./ครวัเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๙๕.๖๙ กก./ไร่

ข้าวนาปรัง จำแนกตามครวัเรือนที่ปลูกข้าวนาปรังในตำบลลำชีพบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๐และไม่ใช้ปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๓ ส่วนในด้านการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง เฉลี่ย ๙.๘๒ ไร่ / ครวัเรือน ผลผลิตรวม ๕,๑๓๓.๔๕ กก./ครวัเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กก./ไร่

ถั่วลิสง จำแนกตามครวัเรือนที่ปลูกถั่วลิสงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิตคิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ มีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ พื้นที่ปลูกถั่วลิสง เฉลี่ย ๐.๗๕ ไร่ / ครวัเรือน ผลผลิตรวม ๑๘๕ กก./ครวัเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๒๑๐ กก./ไร่

ข้าวโพดหวาน จำแนกตามครวัเรือนที่ปลูกข้าวโพดหวานในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ด้านการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็น ร้อยละ ๕๐.๐๐ พื้นที่ปลูกเฉลี่ย ๐.๖๒ ไร่ / ครวัเรือน ผลผลิตรวม ๒๕๐.๐๐ กก./ครวัเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กก./ไร่

มะม่วง จำแนกตามครวัเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะม่วงในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็น ร้อยละ ๗๒.๐๐ ไม่ใช้ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ และมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๐ และไม่ใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐๐ พื้นที่ปลูก เฉลี่ย ๑.๔๓ ไร่/ครวัเรือน ผลผลิตรวม ๙๐.๐๐ กก./ครวัเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๖๒.๖๖ กก/ไร่

มะพร้าว จำแนกตามครวัเรือนเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ พื้นที่ปลูก เฉลี่ย ๒.๕๑ ไร่/ครวัเรือน ผลผลิตรวม ๒๕๐ กก./ครวัเรือน ผลผลิตเฉลี่ย ๙๙.๕๕ กก./ไร่

การปลูกเลี้ยงหม่อนไหม จำแนกตามครวัเรือนเกษตรกรที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกร มีการปลูกหม่อนพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ และปลูกพันธุ์ส่งเสริม คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ และเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยในการเพิ่มผลผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และไม่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจในตำบล

โคเนื้อ จำแนกตามครวัเรือนที่เลี้ยงโคเนื้อในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการทำวัคซีนในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่มีการทำวัคซีน คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๖๖ ไม่มีการเก็บถนอมอาหารหยาบในรูปหญ้าแห้ง หญ้าหมัก หรือฟางปรุงแต่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และไม่มีการใช้อาหารข้นเลี้ยงโค คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

สุกร จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกรในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีการทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยด้วยตนเอง คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ อาหารชั้นที่เลี้ยงได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ มีการแยกโรงเรือนของสุกรแต่ละขนาด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่มีการแยก คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เปิดเนื้อ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเปิดเนื้อในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๐ และเลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารชั้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ การทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐ ผู้ทำวัคซีนได้แก่ตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐

เปิดไข่ จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงเปิดเนื้อในตำบลลำชี พบว่าเกษตรกรมีระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารชั้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่ใช้อาหารชั้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

ไก่พื้นเมืองและลูกผสม จำแนกตามครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงในตำบลลำชีพบว่ามีการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๔๖ เลี้ยงแบบขังคอก คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๙ และเลี้ยงแบบปล่อย คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๓ อาหารที่ใช้เลี้ยงเป็นอาหารชั้นที่ได้จากการผสมเอง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๔ และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๘ ไม่ใช้อาหารชั้น คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๘๖ มีการทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๓ ไม่ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๖ ทำวัคซีนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๖ และให้ผู้อื่นทำให้คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๗

การเลี้ยงปลา

ปลานิล/ใน/ตะเพียน จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ และไม่มีการเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ และไม่มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ส่วนอาหารที่ให้ได้แก่อาหารพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่มีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

ปลาดุก จำแนกตามครัวเรือนที่เลี้ยงในตำบลลำชี พบว่า เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาแบบเตรียมบ่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และ มีการให้อาหาร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ส่วนอาหารที่ให้ได้แก่ อาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ และมีการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐